

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Lapkritis — November 6, 1974 Nr. 83

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GULAGO II TOMAS

Nauji sovietų teroro atidengimai

66 milijonai vyrų, moterų ir vaikų yra ilgiau ar trumpiau gyvenę Sovietų Sąjungos 'valstybės priešų' stovyklose. Apie tai jau buvo parašyta nemažai knygų, bet nė viena jų nebuvo tokia išsami ir išpūdinga kaip Aleksandro Solženicino Gulag Archipelag. Knyga apie tų stovyklų salyną, kurios pirmas tomas per metus sulaukė milžiniško pasisekimo. Vien jo vokiškos laidos nuo šių metų pradžios buvo parduota vienas milijonas šimtas tūkstančių egzempliorių, sumušant bet kuri vokiškos knygos rekordą. Š.m. birželio mėn. Paryžiaus YMCA leidykla išleido rusiškai jo antrą tomą, kurį pats autorius vadina 'tasa'. Jame yra to veikalo, kurio viso bus trys tomai, trečioji (Darbas ir Išnaikinimas) ir ketvirtoji (Dvasia ir spygliuota Tvara) dalys. Šiomis dienomis pasirodys ir vokiška laida, kurią netrukus paseks ir angliškoji.

Idomu, kad nors 66 milijonai žmonių ir pergyveno tą siaubą, daug kas Vakarų pasaulyje ir net pačioje Sovietų Sąjungoje mano, kad masinis žmonių trėmimas ir stovyklas prasidėjo vėlesniais sovietų režimo metais. Solženicinas dabar teigia, kad iš tikro koncentracijos stovyklų idėja gimė su pirmaisiais 'Auroros' kreiserio šūviais į caro Petrapilio Žiemos Rūmus. Jau 1917 m. gruodžio mėn. t.y. mėnesį po revoliucijos Leninas oficialiai įsakė griebtis "griežtų priemonių disciplinos atstatymui". Oficialiai žmonės turėjo būti 'pagerinti darbu', praktiškai tai reiškė tikrų ir tariamų priešų sunaikinimą. Į talką buvo pakviesta gamta. Pirmosios stovyklos buvo įsteigtos So-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

lovkų saloje, kur vasarą gyvenimą darė nepakenčiamu uodų debesys, o žiemą žiaurus šaltis.

Kai 1928 metais Anglijoje apie Solovkus pasirodė knyga, Kremlius nutarė sudaryti specialią komisiją padėčiai ištirti. Toji paprasė žinomo visame pasaulyje rašytojo Maksimo Gorkio asmeniškai apsilankyti stovyklose ir parašyti savo išpūdžius. Savaime aišku, kad ta proga buvo pastatyti 'Potemkino kaimai', kai kada net labai išradingai. Kai Gorkis turėjo važiuoti netoli vieno laivo, kurį krovė maišais prisidengę kaliniai, tie buvo suvaryti į vieną krūvą, suguldyti ir uždengti marškomis. Niekas Gorkiui nesiskundė, tik jam važiuojant pro būrį vaikų vienas keturiolikmetis sušuko: "Ei, Gorki, viskas ką tu čia matai yra melas, ar nori žinoti teisybę?"

Gorkis niktėlėjo ir pusantros valandos praleido vienas su tuo berniuku. Po to sėdė į karietą ir nuvažiavo pas stovyklos viršininką pietų. Į svečių knyga, Gorkis, kuris tada už sovietų pinigų gyveno Italijoje, išrašė: "Aš negaliu savo išpūdžius aptarti keliais žodžiais. Man koku išstarti šabloniškus pagyrimo žodžius, man gėda nuvalkiotais žodžiais kalbėti apie tą nepaprastą energiją žmonių, kurie yra netik uolūs revoliucijos saugotojai, bet kartu sugeba būti ir kultūros kūrėjais..."

Gorkis sekančią dieną išvažiavo, o tas berniukas buvo sušaudytas. Gorkio pavyzdžiu pasekė ir kiti sovietinės literatūros milžinai, kuriuos Nepriklausomy-

bės metais buvome išsiverbę lietuviškai, kaip Katajevas. Zosčenko, Aleksiejus Tolstojus. Jie visi prisidėjo prie 1934 m. knygos "Stalino vardo Baltosios-Baltijos jūros kanalas", kuriame buvo išgirta to kanalo, kuris praktiškai atnešė labai mažai naudos, bet kaštavo nepaprastai daug gyvybių, statyba. Nors didžiausi už tai nuopelnai priskiriami 1938 metais sušaudytam Jagodai, bet tos idėjos 'spiritus movens' buvo pusiau turkas, pusiau žydas Naftali Aronovičius Frenkel. Pats į tremtį patekęs dėl spekuliacijos, stovyklų chaosą pakeitė sistema. Frenkelis nustatė normą: "Iš kalinio viską reikia ištraukti per tris mėnesius -- po to jis mums nereikalingas". Už nuopelnus jis buvo išlaisvintas ir pakeltas į generolus leitenantus...

Šiandien nerasi tų Gorkio pagyros žodžių jo pilname raštų rinkinyje, nei Sovietijos knygynuose tos knygos apie Stalino vardo kanalą. Iš egzemplioriaus, kurį pasisekė rasti Solženicinui, buvęs tos knygos savininkas "atsargumo dėliai" buvo išplėšęs Jagodos paveikslą, nes Solženicinas, bekalbėdamas, buvo sutikęs vieną kurčią nebylį, nuteistą dešimčiai metų už priešvalstybinę agitaciją -- šiltame kambaryje tas nusiėmęs švarką jį užkabino ant Lenino biusto.

Turėjo praeiti 40 metų iki rusų rašytojų kaltę iš dalies išpirkto Aleksandras Solženicinas, paskirdamas savo knygą apie stovyklų salyną "visiems tiems, kuriems pritrūko gyvenimo tai atpasakoti".

ŠVIESA IŠ
KARALIAUČIAUS

Prieš keletą dienų Dirvoje V. Meškauskas buvo rašęs, kad esančios vedamos tarp vokiečių ir sovietų derybės pastatyti visą eilę elektrinių, tarp kurių viena ir ant Nemuno, iš kurių elektros energija būtų tiekiama Vokietijai ir Vak. Berlynui.

Kaip dabar vokiečių telegramų agentūra dpa iš Bonnos pranešė, šiomis dienomis į Maskvą išvyksta pats Vak. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt, lydimas savo užsienių reikalų ministro Hans-Dietrich Genscherio. Delegacija turėsianti apsvaistinti visą eilę labai svarbių abu kraštus liečiančių reikalų, taip pat ir Vak. Berlyno klausimą. Bet svarbiausia tai busi vedami ekonominio pobūdžio pasitarimai. Nors daug vilties į tuos pasitarimus nededama, žinant, kad bent iki šiol sovietai išsiderėdavo tik tą, kas jiems pirmoj eilėj naudinga.

Tarp kitko kancleris esą vežasis apsvaistinti sovietų pasiūlymą pastatyti prie Kaliningrado ('frueheren Koenigsberg', jau ir patys vokiečiai pripažįsta sovietini okupantą) atominę energiją varomą elektros jėgainę. Prie tos statybos prisdėtų vokiečiai. Esą, sovietai yra užinteresuoti Karaliaučiuje pagaminta energija aprūpinti Vak. Vokietijos ir Berlyno pramonę. Bet ar iš tų 'šiaudų' bus kokių

ANICETAS SIMUTIS, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, kurio pagerbimas 65 metų amžiaus proga vyks lapkričio 23 d. 7:30 v.v. New Yorko Kultūros Židinyje. Pagerbimą rengia jungtinis organizacijų atstovų komitetas.

V. Maželio nuotrauka

LIETUVOS GENERALINIAM KONSULUI NEW YORKE
ANICETUI SIMUČIUI 65 METAI

Ši amžiaus sukaktis yra išskirtina iš kitų buvusių sukačių daugeliu atvejų. Jubilėjus garbingas, bet sulaikęs ne visuomet džiaugsmingų momentų, jei nueitas kelias lieka be pėdsako, o prieš akis tik sauleleidis. Bet pradėjime nuo jubilato pačių laimingiausių dienų.

A. Simutis gimęs Žemaitijoje, mokėsi Telšių ir Aušros gimnazijoje Kaune, studijas pradėjo Vytauto Didžiojo universitete ir tar-naudamas kartu Užsienių

nors grūdų, abejoja ir patys vokiečiai. Žinant, kad tokios jėgainės laidai turėtų eiti per dabar lenkų okupuotą vakarinę Prūsiją ir per Rytų Vokietiją, kol pasiektų V. Berlyną ar V. Vokietiją, sunku būti tikriems kad sovietai, svetimoje žemėje ir svetimu kapitalu pastatyta jėgainė tikrai būtų nuoširdžiai suinteresuoti vokiečius jėga aprūpinti. Nebent iki pirmos geros progos, kol jiems tai bus patogus nutraukti tiekimą, kaip tai buvo su garsiuoju 'Berlyno tiltu' prieš keletą metų.

O sunku tikėti, kad ir iš savo tėviškos išguitas Rytų Prūsijos vokiečiai ar mažlietuvis prūsas, prisiglaudęs kur nors Vokietijos Schwarzwalde, tikrai nuoširdžiai šviestusi ir šildytusi iš jo okupuoto Karaliaučiaus krašto gaunama sovietinė 'šiluma'. Tai vis tik sovietų noras dar geriau įsitvirtinti jų užimtuose svetimuose kraštuose -- pirmiau militariniai, o dabar ir ekonominiai.

Reikalų Ministerijoje 1936 m. buvo perkeltas į Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke, Studijas tęsė ir baigė 1940 m. Kolumbijos u-te įgydamas magistro laipsnį ekonominė mokslų srityje. Jo darbas "The economic Reconstruction of Lithuania after 1918", kurį išleido u-to leidykla, buvo pirmoji studija Amerikoje apie Lietuvą. Jubilatas nuo pat mokyklos dienų pradėjo bendradarbiauti spaudoje nepriklausomoje Lietuvoje ir vėliau JAV-se. Jis išleido dvi laidas Pasaulio Lietuvių Žinyras.

Sios garbingos sukakties proga Dirvos redakcija kreipėsi į jubilatą pateikiant keletą klausimų, į kuriuos jis maloniai sutiko atsakyti.

-- Jums, kaip nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovui, Lietuvos Generaliniam Konsului JAV-se, per eilę metų teko aktyviai dalyvauti, stebėti ir pažinti dviejų generacijų emigracinių lietuvių gyvenimą, jų rūpesčius, tautinius siekimus, laimėjimus ir neskėmes.

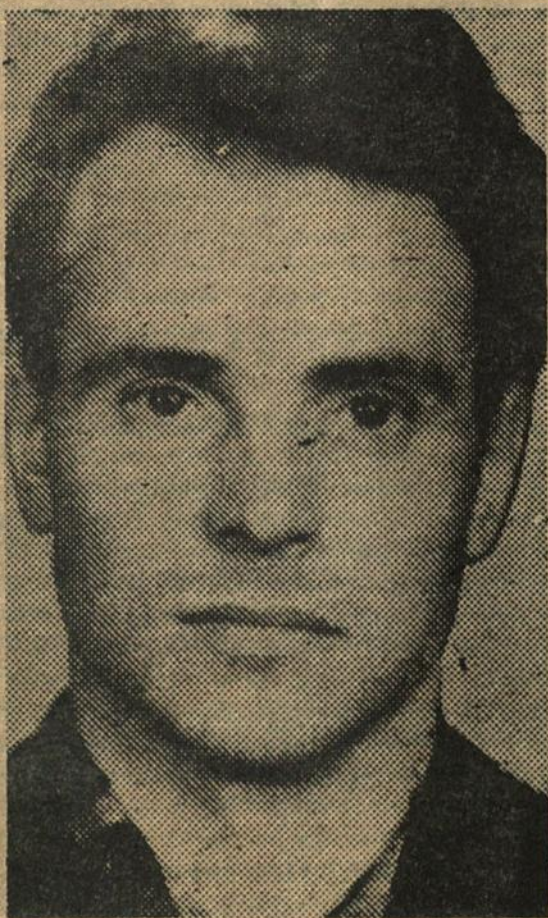
Koki skirtumą matote tų dviejų kartų lietuviškos veiklos siekimuose, jų metoduose ir tautinio charakterio bruožuose?

-- Tų dviejų kartų lietuviškos veiklos siekimuose skirtumo kaip ir nematau -- tiek prieš 1914-sius metus, tiek Antrojo Pasaulinio Karo Lietuvai atneštos okupacijos pasekoje atvykusieji siekė vieno ir to paties -- laisvos ir nepriklausomos

Lietuvos. Veikimo metoduose ir net tautinio charakterio bruožuose yra tam tikrų skirtumų. Pirmiausia turime atsiminti, kad prieš 1914 metus iš carų prispaustos ir labai nuskurdintos Lietuvos bėgo beveik beraščiai pasėkoje 40 metų trukusio lietuviško rašto uždraudimo. Neraštingi, visiškai nemokėdami anglų kalbos, dirbo sunkiausius darbus ir su laiku prasimušė. Nugalėję naujakūrio sunkumus jie iš karto vedė kovą dviem frontais -- prieš rusų priepaūdą Lietuvoje ir prieš lietuvių lenkinimą Amerikoje. Pradžioje masinės emigracijos naujai atvykusieji buvo automatiškai prirašomi prie lenkų katalikų parapijų ir draugijų. Pradėjusieji organizuoti nuo lenkų atskiras parapijas ir draugijas buvo vadinami išdavikais. Vienoje Penssylvanijos kolonijoje daėjo iki to, kad lietuviams atsisakius prisidėti prie gegužės 3 d. konstitucijos minėjimo lenkai nešiojo prieš lietuvius nukreiptus plakatus su šūkiais 'Šmerc zdraicem' (mirtis išdavikams).

Kovą su lenkais senosios kartos lietuviai pilnai laimėjo suorganizuodami 123 lietuvių katalikų parapijas, daugybę klubų, draugijų ir laikraščių. Jie taipgi galėjo pasidžiaugti ir tuo, kad kova prieš rusų priepaūdą irgi buvo laimėta 1918 metais prisikeliant Lietuvai nepriklausomam gyvenimui. Kuriantis ir atsistatant Lietuvai jų pagalba buvo labai

(Nukelta į 5 psl.)

SIMAS KUDIRKA
ATSKRIDO Į JAV

Dirvą spausdinant gauta žinia, kad SIMAS KUDIRKA su žmona, vaikais ir motina antradienį, lapkričio 5 d. atskrido į JAV.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

Kazys Butkus, Woodhaven, N. Y.	\$25.00
Teodoras Blinstrubas, Chicago, Ill.	20.00
Juozas Dačys, Dorchester	20.00
Dr. Jonas Balys, Silver Spring, Md.	20.00
Vladas Kalytis, Great Neck, N. Y.	20.00
Rev. Vaclovas Martinkus, Providence, R. I.	15.00
B. Klovas, Chicago, Ill. ...	12.00
V. Grudzys, Euclid, O.	10.00
SLA 14 Kuopa, Cleveland	10.00
Jadvyga Povilaitienė, Omaha, Nebr.	10.00
Tadas Bartkus, Sarnia, Ont., Canada	10.00
Stasys Kravulis, Chicago	10.00
Edv. Varekojis, St. Petersburg Beach	10.00
Andrius Mironas, Los Angeles, Cal.	10.00
Tadas Mečkauskas, Lansing, Ill.	10.00
P. Vebra, Chicago, Ill. ...	10.00
R. Sidrys, Streeton, Ill. ...	10.00
Aurelija Balašaitienė, Cleveland Hts., Ohio ...	10.00
Kazys Matutis, Chicago	10.00
Bronius Burba, Detroit	10.00
Juozas Grauzinis, Chicago	10.00
Vaclovas Senuta, Brockton, Mass.	10.00
Bronius Dūda, Los Angeles, Ca.	10.00
Stasys Pangonis, Omaha, Nebr.	10.00
J. Kaklauskas, Cleveland	10.00
Bruno Gediminas, Inglewood, Cal.	10.00
Stasys Jankauskas, Toledo, Ohio	10.00
Peter Mačiulaitis, Union, N. J.	10.00
Antanas Musteikis, Detroit	7.00
V. Būtenas, Chicago	5.00
Gediminas Biskis, Clarendon Hills, Ill. ...	5.00
Jonas Stelmokas, Lansdowne, Pa.	5.00
Albert Sumakaris, Cleve.	5.00
K. Žygas, Cleveland	5.00
Vytautas Mažeika, Chicago	5.00
E. Vaišnys, Mount Carmel, Conn. ...	5.00
Dr. Antanas Milaknis, Santa Monica, Cal.	5.00
Vincas Karalius, Baltimore	5.00
J. A. Ramonas, Okland Park, Ill.	5.00
Vincas Šarka, Detroit ..	5.00
Alfonsas Burneika, New Britain, Conn.	5.00

Antanas Reventas, Woodhaven, N. Y.	5.00
Mykolas Gečiauskas, Manchester, Conn.	5.00
Petras Rulis, New Port Richey, Fla.	5.00
Jonas Švarcas, Wickliffe	5.00
L. Izbickis, West Roxbury, Mass. ...	5.00
Motiejus Karaša, Baltimore	5.00
Pranas Šlitteris, Waukegan, Ill.	3.00
Jonas Noras, Philadelphia	3.00
V. Kalaina, Melrose Park	2.00
Antanas Iškauskas, Weston, Ont., Canada ..	2.00
Valerijonas Vitkus, Rochester, N. Y.	2.00
Jonas Sarkauskas, Euclid	2.00
Dr. K. J. Avizienis, Chicago	2.00
Alg. Čepulis, Philadelphia	2.00
S. Vaškys, So. Ozen Park	2.00
Irena Ulpa, Dorchester ..	2.00
Mykolas Ramanauskas, Oakville, Ont., Canada	2.00

Visiems aukojusiems nuširdžiai dėkojame.

Rochester

VERIKAIČIO KONCERTAS

Balfo Rochesterio skyriaus valdyba rengia vakarą šv. Jurgio parapijos sąlyje š. m. lapkričio mėn. 9 d. Programą atliks žinomas solistas baritonas Vaclovas Verikaitis iš Toronto. Repertuare: lietuvių liaudies dainos ir operų arijos. Jam akomponuos muz. Jonas Govedas. Po koncerto bus šokiai, kuriems gros vietos studentų orkestras "Slibinas". Veiks baras ir bufetas. Vakaro pradžia 7:30 v. Į koncertą žadėjo atvykti kongresmanas Frank Horton su žmona. Todėl prašome nesivėlinėti.

Balfo valdyba kviečia visus Rochesterio ir apylinkių bei tolimesnių kolonijų lietuvius atsilankyti į šį neeilinį koncertą. Vakaro pelnas skiriamas vargstančioms lietuviams Sibire, pavergtose Lietuvoje ir kituose kraštuose sušelpiti. (jj)

OPPORTUNITY FOR PHYSICIANS
For a small joint accredited J.C.A.H. Hospital serving a community 50,000 plus, in a wholesome crime free area, good school systems, and Multiple Churches.
General Practitioners, Orthopedic Surgeon, Pediatricians.
Apply call or write to: Administrator
WARREN COUNTY GENERAL HOSPITAL
Sparta Rd.
McMinnville, Tenn. 37110
615-473-3151 (83-86)

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Prieš sudarant dovanų siuntinius savo giminėms Lietuvoje, nepamirškite pasiųsti žemiau išvardintų prekių, kurios, ypač, yra ten naudingos ir pageidaujamos.

Stora crimplene medžiaga su ornamentais, tinka moterų eilutėms arba suknelėms. 1 jardas kainuoja	\$ 6.00
Lygi crimplene medžiaga suknelėms. 1 jardas	\$ 5.40
Crimplene medžiaga su blizgučiais. 1 jardas	\$ 7.80
(Crimplene medžiagos galima siųsti iki 8 jardų) viename siuntinyje).	
Geriausia vyriškai eilutei angliška medžiaga 3¼ jardo	\$50.00
Labai gera eilutei angliška medžiaga. 3¼ jardo ...	\$43.00
Moterų paltams medžiaga, stora, vilnonė. 3 jardai ..	\$30.00
Minko kailis moteriškam paltui	\$50.00
Nailono kailis moteriškam paltui. 3 jardai	\$36.00
Vyriški arba moteriški užsiegami megztukai. (Cardigans)	\$16.50
Vyriški nailono marškiniai	\$ 9.50
Sulankstomi lietsargiai, labai geri	\$ 8.00
Vilnonės gėlėtos skarelės, arba Cashmilon skarelės su blizgučiais	\$ 7.20

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti. Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

laiškai Dirvai

Lietuvių Fondo finansinis stovis

Informuojame lietuvišką visuomenę, kad Lietuvių Fondo finansinis stovis yra mažiau paliestas infliacijos, negu panašių JAV veikiančių fondų finansai.

Atmesdami Naujienų redaktoriaus ir Naujienų paskelbtų straipsnių kaltinimus, klaidingą bei nepatiktą informaciją apie Lietuvių Fondo investicijas ir vadovaujančius asmenis, lietuvių visuomenei pranešame:

1. Tik LF taryba, susidedanti iš 18 narių, išrinktų visuotinio LF narių metinio susirinkimo, yra atsakinga už LF pagrindinio kapitalo investavimą, o ne valdyba ar kuris nors vienas jos narys, kaip tai neteisingai rašoma Naujienose.

2. Investavimą vykdo kompetentingi amerikiečių investavimo bendrovės specialistai, bendradarbiaujant su LF investavimo komisija, kurią sudaro keturi nariai, daugiausiai su verslo šaka susipažinę.

3. LF pinigai investuojami ne į spekuliatyvinę akcijas (bendroves), bet į konservatyvines. Pastarosios sudaro JAV pramonės, industrijos, technologijos bei ūkinės pažangos pagrindą.

4. Iki 1973 m. investuotoi akcijas kapitalo kasmėtinės pajamos siekė 7-9%, o bankuose tik 5-6%. Taip investuotas kapitalas iki 1974 m. pradžios davė 300 tūkstančių dol. pelno, kuris buvo paskirtas pirmos svarbos lietuviškiems reikalams. Be minėtos sumos per pastaruosius 7 metus LF vadovybė galėjo kasmet dar skirti po 12-18 tūkstančių dol. administracijos ir vaju išlaidoms padengti. Šios išlaidos siekė tik apie 2% visų metinių pajamų. Su tomis minimalinėmis išlaidomis, bet su dideliu fondo labai pasivertimu ir auka, fondas išaugo veik iki milijono.

5. Šiuo metu LF turi investavę į JAV išdo vertybių popierius ir komercines trumpalaikines paskolas (obligacijas) arti 40% pagrindinio kapitalo, gaudamas aukštus 9-10% palūkanų, o kita dalis -- korporacijų akcijose.

6. Visiems žinoma, kad šiandien dėl pasaulio politinės bei ūkinės nepastovios ir nepalankios konjunktūros, visi kraštai pergyvena ūkinės krizės periodą. Dėl to ir JAV korporacijų akcijos (šerai) šiuo metu yra gerokai nukritusios. Tačiau dar nereiškia, kad į jas LF investuoti pinigai yra žuvę. JAV negali neprogresuoti, negali ilgiau pasilikti stagnacijoje. Užkluptą krizę ji nugalės. Vyriausybė jau padarė pirmuosius žygius ta kryptimi. Krašto industrija ir visos ūkinės, ekonominės progresas vėl pradės kilti. Kartu ir korporacijų akcijų kils.

1975 m. pradžioje LF nariai ir spaudos atstovai gaus, kaip ir kiekvienais metais, 1974 m. gruodžio 31 d. LF smulkia informacija apie fondo pagrindinio kapitalo investiciją, administraciją ir pelno paskirstymą. Tas žinias bus galima panaudoti diskusijoms spaudoje. Anoniminiai ir neobjektyvūs straipsniai bei tendencingi vedamieji Naujienose Lietuvių Fondo nesugrįš. Bet kokius lietuvių organizacijų pozityvius darbus privalome remti, o ne žlugdyti.

Manome, kad šis pranešimas apie Lietuvių Fondo padės lietuviškai visuomenei susidaryti teisingą vaizdą apie Lietuvių Fondą. Kviečiame kiekvieną finansškai pajėgų lietuvių su šimtaine ar daugiau išjungti į

LF narių eiles ir būti pirmojo milijono narių sąraše. Lietuvių Fondas yra mūsų visų pasididžiavimas ir stipri finansinė jėgainė lietuvių remti dabar ir ateityje.

Galvojant apie LF reikia žinoti, kad LF yra išeivijos lietuvių kraitis atsikursiančiai laisvajai nepriklausomajai Lietuvai. Šia proga dar dera prisiminti vieną iš mūsų šūkių: LIETUVIAI ESAME VISI, LIETUVIŲ FONDE AR ESI?

Dr. J. Valaitis
Tarybos pirmininkas

Dr. A. Razma
Valdybos pirmininkas

P. Kilius
Investavimo komisijos
pirmininkas

LIŪDNA SKAITYTI ...

Kaip liūdna skaityti neapykantos ir pašaipos pilną straipsnį POGRINDYJE. Š. m. rugsėjo 27 d. Kokiais faktais remdamasis nežinomas straipsnio autorius daro tokias vaizduotės pilnas išvadas? Su keliais šios vasaros Vilniaus universiteto lietuvių kalbos kursų dalyviais jis kalbėjo ir jų išpuodžiū įvertino? Kaip galima tikėti, kad 19 asmenų, lietuviškoje dvasioje užaugę, dauguma jau baigę mokslus, per šešias savaites spėjo "sukomunistėti"? Autorius tuo teigimu labai žemai įvertina išeivių tėvų sugebėjimą savo vaikus išauklėti gerais lietuviiais. Aš manau, kad jis klysta. Jei kursų dalyviams lietuviybė nebūtų svarbi, jei jiems Lietuva nerūpėtų, jie nebūtų važiuavę. Gal reikėtų vėliau rūpintis tuo jaunimu, kuriame iš viso apie Lietuvą nei šilta, nei šalta.

Tiesa, turiu sutikti su pogrindininko vienu teigimu, nors ir pašaipom darytu. Tikrai nemanau, kad nors vienas kursų dalyvis paneigs, kad "Lietuvoje gražu, žydi gėlės ir Vingio parke čiulba paukšteliai..." Tačiau toliau seka eile sakinių, kuriuose įsivaizduojama kaip "kapsukiniai lituanistai" dabar reaguos į vasario 16-tos minėjimą, Romo Kalantos auką, Simo Kudirkos žygį. Lietuvos Himną ir t.t. Tokių kvailių ir iki absurdo perdėtų nuomonių nei iš vieno kursanto nesu girdėjęs ir nesitikiu girdėti. Jei sovietinėje spaudoje būna nesiskaitoma su faktais ir randasi tokių iškreipimų, kad žmogus pats savęs atpažinti negali, tai nereiškia, kad mūsų spauda turi panašiu keliu eiti.

Danutė Janutienė
Berkeley, Calif.

A. BIMBOS ĮŽULUMAS

Man į rankas pateko Bimbos redaguojamas laikraštis. Šis laikraštis naudojasi Amerikos laisvos spaudos privilegijomis. Jo skelbiamų teorijų, bei jo pažiūrų ir ekonominius arba politinius reiškinius niekas nekontroliuoja. Čia Bimba jaučiasi laisvas rašyti ir skelbti ką išmano, ką jis nori. Gerai! Šią padėtį plačiausiai išnaudoja sovietiniai gizeliai iš Vilniaus. Tai ne Bimba, bet rašeivos iš Vilniaus pripildo Bimbos laikraštį savo postringavimais apie "Amerikos pragarą" ir "Maskvos rojų".

Šią laisvos spaudos privilegiją Bimba begėdiškai išnaudoja, atidares savo leidinyje plačiausias skiltis

maskviniams pagrandukams. Suprantama, vietinių "pažangiečių" jėgos ne kokios. Aštuoniasdešimtį metų pasiekę "pažangiečiai" praneša tik apie savo mirtis. Tokia yra ta "vietinė kronika". O rašeivos pagrandukai iš Vilniaus praneša Bimbos senukams, kad jų dūšios turi savo rojų. Tas rojus yra komunistinė santvarka Maskvos užgrobtose žemėse. Tad ir Bimbos senukai, miršta su viltimi: jų dūšios išvengs kapitalistinio čiščiaus ir nukeliaus į sovietinį rojų.

Tokia tikrai prasme paaiškinama tokia Vilniaus rašeivų ataka į Bimbos leidinuką. Tas pat taikoma ir Jokubkos laikraščiai, ir kanadiškiams "Liaudies balsui". Tokia yra komiška jų leidinių bazė.

Įžulumas gi atrandamas "vietinėje kronikoje". Bimba, pavyzdžiui, piktnasi, kad JAV kongrese iškeltas sumanymas, kad prezidentiniuose rinkimuose rinkimnės kampanijos būtų finansuojamos iš federalinio išdo. Taip, esą, finansuos respublikonus ir demokratų, O kaip su kompartijos kandidatų į JAV prezidentus? gvolto šaukia Bimba! Reikia ir tokiam kandidatui pinigų iš federalinio išdo.

Mums įdomu Bimbą paklausti: ar Sovietų valstybėje veikia kitos partijos, išskyrus kompartiją? Ar ten gali kas nors kandidatuoti į kokią nors vietą be kompartijos palaiminimo? Ar ten pakencia netgi ir baili minti, kad tokia dviejų ar kelių partijų sistema gali būti?

Būdamas žiaurios diktatūros, vienpartinės sistemos garbintojas, Antanas Bimba įžūliai drįsta čia reikauti apie daugpartinės sistemos reikalus. Tipingas diktatūrininkui įžulumas.

V. Masys

PASTABELĖS DĖL Č. GEDGAUDO STRAIPSNIO "OPINIJOS ŽODŽIAI"

(žr. Dirva, spalio 23 d.)

1. Suklydo Č. Gedgaudas išvertęs čekišką žodį "hrad" — gardas. Hrad, tai — pilis, tvirtovė. Tokia to žodžio prasmė buvo senovėje, tokia yra ir dabar. Mūsų "gardas" taip pat slavų kilmės, bet jai jau bus kita tema.

2. Žodį božnica lenkai pla-

čiai vartojo viduramžiais, o Lenkijos žydai dar ir dabar savo maldnamius božnica vadina. Ir gudams tas žodis božnica yra savas, tos pačios reikšmės. Dėl to nesi-ginčijama. Iš indų (sanskrit.) Bhagas, persų — Bage (Dievas) slavaui yra sudarę gausybę žodžių su šaknimi: bog, bož, baz, boh, baž. Jie visi yra artimi savo kilmė, ar prasme Bog — Dievas. O kiek tokių žodžių rasime lietuvių ar germanų kalbose? Gal tik vieną kitą. Tai slavams, sudarant žodžius su boh, visai nebuvo reikalo sukurti lietuviškai skambančią baugnyčią, kaip per-einamąjį laipsnį. Lenkai dar seniau vartojo ir cirkiev, cerkiev, katalikų bažnyčiai pavadinti. Tam yra raštiškų įrodymų. O tos baugnyčios pėdsakų nerandame.

J. Tamulis, Chicago

DIE MAKERS

Experienced in small progressive dies only. Union shop. All benefits. No automotive work. No lay offs. 105 year old company. SUPERIOR SEAL & STAMP CO. 1401 VERNON DETROIT, MICH. An Equal Opportunity Employer (83-90)

WANTED ELECTRICIANS

Journeymen or 8 years related experience \$4.70 per hour, plus overtime, company paid benefits and steady employment. Convenient Northeast Detroit location.

Apply Employment Office WOODAL INDUSTRIES INC. 7563 E. McNICHOLS DETROIT, MICH. An Equal Opportunity Employer (83-89)

TOOL AND DIE REPAIR

Need a man experienced in large progressive dies to take charge of afternoon shift. Excellent company benefits.

CENTER MFG. INC. 990 — 84TH ST. BYRON CENTER, MICH. 616-878-1537 (83-85)

COLD HEADERS

Experienced supervisors and operators. Needed by a growing suburban Nut manufacturer. For All Shifts.

Excellent pay and fringe benefits Call John Hartz — 313-647-2100

INDUSTRIAL AND AUTOMOTIVE FASTENERS INC.

3200 W. 14 Mile Rd. Royal Oak, Mich. (83-84)

Wanted 1st Class Skilled BORING MILL and

RADIAL DRILL OPERATORS & SET UP MEN Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work. We offer excellent fringe benefits, including complete medical package. Call 216-531-3047 FEDERATED STEEL CORP. (79-82)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LIETUVYBĖ IŠEIVIOJ BUS GYVA,
KOL MŪSŲ SPAUDA GYVUOS

Prasidėjo parengimų sezonas. Organizacijų turime tiek daug, jog darosi sunku net salę gauti norint savo nustatytu laiku suorganizuoti kokį nors rengimą. Be reikalo kartais būkštaujame, kad mūsų lietuviškoji veikla silpnėja, teisingiau sakytume, jog tos veiklos kultūrinis lygis žemėja, nes nebesuspėjama tiems parengimams geriau pasiruošti. Vietinės organizacijos, klubai ima lenktyniauti, kai vieni paskelbia savo rengimą, tuoj kiti tą pačią dieną ir valandą savo klubo narių susirinkimą. Jei vieni paskelbia kokios knygos pristatymą, tuoj kita organizacija kitoje vietoje paskelbia kitos knygos pristatymą, tą pačią dieną ir valandą. Ir abu parengimai praranda akademinio lygio nuotaiką, susidomėjusių asmenų skaičių, o rengėjai turi deficitą. Negana to, ateičiai ir vieni ir kiti nusistato konkurentams atsilyginti tuo pačiu būdu, nedalyvauti jų parengimuose. Kas nukenčia? Bendras lietuviškas reikalas ir smunka kultūrinis lygis.

Netruksta parengimų ir jų lankytojų, bet pradėjo trūkti jų parengimų išlaidoms padengti aukų. Kai visur kainos kyla, tai prie įėjimo aukotojų dosnumas krenta, palyginus su ankstesniais laikais. Gal kartais ir todėl, kad ypač paskutiniu metu atsiranda asmenų, kurie pasinaudodami kitų pastangom sukviesta publika, pradeda dremsti dalyvių nuotaiką įvairiais rengėjų nenumatytais tikslais, iš parengimo padaro tikrą jomarką.

Neseniai teko būti tautos šventės minėjime, kur žmonės susirenka pakilia nuotaika ir susikaupime. Ir štai vienas svečias pradeda rinkti aukas visai ta proga nenumatytam tikslui, o kitam kampe išgirsti kitą rinkliavą propaguojant be rengėjų sutikimo.

Tą patį teko pastebėti ir kituose parengimuose, kur net įžūliai kartais pastojamas svečiui kelias, kol pasirašys į siūlomą aukų lapą.

Aukų rinkimas yra natūralus dalykas ne tik mūsų tarpe, bet juo labiau JAV-se tačiau, nepraraskime laiko ir saiko.

1. Žmogus, eidamas į parengimą apskaičiuoja, kiek jam reikia pasiimti pinigų šiais negarantuoto saugumo laikais. Prie durų atiduoda savo paskirtą auką. Salėje užpultas vėl pasirašyti kitų žmonių akyse ir su savim neturėdamas pakankamai pinigų, nejaukiai pasijunta, nes kiti gali pagalvoti, kad jis nenori remti tokio 'idealaus' tikslo. Be to, yra gi pensininkų, kuriems iš tikro nebeįmanoma visiems tikslams aukoti.

2. Parengimų lankytojai yra tiek susipratę, jog seka lietuviško gyvenimo judėjimą ir gerai žino patys, jiems nėra reikalo įrodinėti, kuriam tikslui ir kada aukoti.

3. Jei parengimuose ir to-

liau tėsia panašūs įvykiai, tai publika nustos juos lankiusi dėl nuotikos drumsimo ir dėl pašalinių asmenų aukų rinkėjų įkyrumo.

Turime keletą įteisintų inkorporuotų fondų su aiškiais tikslais politiniams, kultūriniais ir šalpos reikalams. Jie yra giliai įleidę šaknis į išeivijos lietuvių gyvenimą, visiemis žinomi jų tikslai ir visuomenei pateikiamos apyskaitos. Bet šalia jų pradėjo steigtis tiek daug įvairių fondų fondelių, kiekvienam tikslui atskiras fondas, o apyskaitų jokių. Nenuostabu, kad anų pagrindinių fondų įplaukos mažėja. Aukotojai nebesusigauja, kam duoti. Kitos tautybės gali savo jėgas skaldyti, nes jų daug yra ir aukų visiems gali sukrauti dideles sumas, bet lietuvių didieji siekimai yra visiems bendri, todėl ir aukos negali būti blaškomos smulkiesiems reikalams į visas puses.

Kai reikia sušelpiti nelaimėn patekusį visada tuo rūpindavosi Balfas, tiems reikalams sutelkdamas kasmet apie šimtą tūkstančių dolerių. Neteko girdėti, kad Balfas paskirtis būtų pasikeitusi, kad kiekvienam žmogui reikėtų steigti atskirą fondą. Šalpai skiriamos aukos turėtų eiti tiksliai per Balfą, nes ir tiesioginiai šelpiamajam siunčiant vienas gali daug paramos susilaukti, o kitas visai būti užmirštas.

Dėmesio verti V. Volerto žodžiai: "Anksčiau stebėdavomės, kad šiame krašte mažaraštis, bet turtingas tavernos savininkas turi daugiau įtakos už mokslininką. O šiai tvarkai šiandien pradeda nusilenkti net kai kurie mūsų idealistai". (Į Laisvę, 1974 m. rugsėjo mėn.).

Tai nepakeičiama tiesa. Yra sakoma, jog pinigai tyli pinigai kalba, pinigai stato ir griauina, bet pamirštama, kad pinigai ir mokslą bei kultūrą kelia. Aiškus pavyzdys Amerika, visą laiką importuojanti geriausius mokslininkus iš visų kraštų už pinigus. Tai nenuostabu, kad ir tavernininkų pinigai panašią misiją atlieka ir tuo įgauna daugiau įtakos už mokslininkus, kurių darbai dažniau siasi tik po mirties įvertinami.

Kas pradžioje šiame krašte mums atrodė neigiama, tą vėliau patys pasisavinom, iskaitant ir turtą bei pinigų vertinimą aukščiausio mokslo ir kitų dvasinių vertybių. Tai nėra teisinga, bet deja, taip yra. Tik prisiminkim, kaip garbinam stambiųjų aukotojus, sodindami juos už garbės stalų, neklausdami, kaip jie tą sumą uždirbo, kokia prekyba vertėsi, kai tuo pačiu metu salėje matome daug nusipelnusių tautai, mokslui ar menui garbingų, bet neturtingų idealistų. Taip jau pasaulis patvarkytas, kad idealistai gerbiami tiksliai į amžinybę jiems iškeliauvus, o turtuo-

liai tuojau po aukos davi-mo, idant pagerbti, ją dar padidintų.

Bet, atvertus antrą medalio pusę, reikia sutikti, kad turtuoliai, o dažnu atveju tik geraširdžiai, nežiūrint kurio būdu yra praturtėję, yra verti pagarbos, jeigu jie aukoja kilniems tikslams, pav. knygų leidimui, premijų skyrimui, kultūros namų ar bažnyčių statymui.

Kalbant apie mažaraščius turtuolius prisimintina ką tik į istoriją, deja, ne į lietuvišką, įrašytas Martin Ratkė, palikęs New Yorko miesto bibliotekai 368.000 dol. Jo atminimui lentos įmūrijimo dieną subėgo lietuvių org-jų ir institucijų atstovai. Darbininkas plačiausiai aprašė jo biografiją baigdamas žodžiais: "Galėjo jis pasisakyti esąs vokiečių, bet jis jautėsi esąs lietuvis, mokėjo ir lietuviškai ir lietuvių dainų prisiminė..."

Ir kas per lietuvis, kad jo niekas nepažino, apie jį negirdėjo per 25 mano gyvenimo New York'e metus. Daug laidotuvių mačiau, neturtingų lietuvių, kurie visą savo uždarbį ir jėgas, visas santaupas išdalino nepriklausomoms Lietuvos valstybės atstatymui, kultūros namų ir bažnyčių statybai, nelaimėn patekusį lietuvių šelpimui, o jų laidotuvėse nebuvo nė vienos tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaite, nė vieno organizacijos atstovo ir mūsų spauda, kurią jie visą gyvenimą nuoširdžiai rėmė, jų nekrologam porą eilučių teskyrė. Yra dar ir gyvų garbingų mūsų tautos veteranų, kurie visų užmiršti leidžia paskutines dienas. Užmiršti net ir tų, gerai išsilikusių, kurie itin daug buvo jų šelpiami. Tai yra didelė mūsų tarpe įsigalėjusi blogybė, deja, nebeįvengiama. Turtas ir garbė yra neatskiriami broliai, nežiūrint, kaip visa tai pasiekama.

Kiekvieną rudenį prasi-deda visų fondų ir organizacijų lėšų telkimo vajai. Reikia tik stebėtis mūsų eilinių tautiečių patriotiškumo dosnumu, visur suaukojant tūkstančius dolerių tautiniams reikalams. Ne be reikalo tėvynėje mūsų broliai girdėdami apie tas suaukojamas sumas, manė, jog čia doleriai ant medžių auga. Deja, taip nėra, Džiaugiamės matydami visų fondų skelbiamus vajus ir jų tūkstantines ir net apie milijonines užbaigtuves, daugybę tomis progomis nuotraukų ir aprašymų, bet ne vienas nuste-bų sužinojęs, kad spauda gauna auką tik po kokio pusmečio, kurios suma nepadengia net vienos nuotraukos klijės padarymo.

Spaudos leidimo kainoms nuolat kylant, lėšų telkimo aprašymai, prašymai ir aukotojų skelbimai taipgi savaime turės mažėti, jei fondų valdytojai ir organizacijų vadovai tiek dėmesio, kaip ligi šiol spaudai teskirs.

Pav., suvažiavimai vyksta brangiuose viešbučiuose, aprašymai ir nuotraukos užima po keletą spaudos puslapių, o apie atlyginimą tai spaudai niekas nekalba, paklausti atsako, kad atlygin-sime ir po gero pusmečio gauna tik simbolinę sumą. Nejaugi veikėjai dar nežino, kad visą lietuviško judėjimo pagrindą sudaro ne jie patys, o tiksliai spauda ir lietuvybė išeivijoje bus tik tiek gyva, kol mūsų spauda egzistuos.

JAUNIMO SKAITINIŲ KONKURSAUS

JAV LB švietimo taryba skelbia konkursą parašyti jaunimui tinkamą literatūrinį veikalą (romana, apysaką, novelę). Veikalas turi būti skiriamas paaugliams ir neturpintis kaip 150 mašinėlės rašytų puslapių. Laimėtojai skiriami 1000

Žemės ūkio Akademijos 50 metų sukakties minėjimo akademija Jaunimo Centro didžioje salėje, Chicagoje. Pirmoje eilėje iš kairės: prof. B. Vitkus, prof. dr. Pr. Jucaitis, vysk. Vincentas Brizgys, agr. Faustas Mackevičienė, prof. dr. J. Meškauskas, prof. dr. St. Jankauskas, prof. Jonas Paltarokas, Liet. Miškininkų s-gos pirm. Vincas Žemaitis ir gen. prof. Dirmantas. Alekso Šeštoko nuotrauka

ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS 50 M. SUKAKTIES
MINĖJIMAS CHICAGOJE

Žemės ūkio Akademijos 50-ties metų sukaktis buvo paminėta Chicagoje šm. spalio 12 dieną. Minėjimą surengė Lietuvių Agronomų Sąjunga Chicagoje. Minėjimas prasidėjo pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Tuoju po pamaldų prie Lietuvos laisvės paminklo buvo padėtas vainikas ir buvęs ŽŪA rektorius prof. Balys Vitkus įžiebė ugnį.

Jaunimo Centro didžioje salėje minėjimą atidarė ir jam vadovavo agr. dr. Antanas Vercickas. Ta proga trumpai apibūdino ir ŽŪA inasą žemės ūkio kultūrai kelti. Pagrindinei paskai-tai buvo pakviestas agr. Antanas Šantaras. Jis savo paskaitoje suteikė klausytojams aiškų vaizdą, kas buvo toji ŽŪA.

Prof. Balys Vitkus, trumpesniu žodžiu, pabrėžė agronomų indėlį ne tik žemės ūkio pažangai, bet ir visuomeniškai agronominei bei politinei veikloje.

Originaliai ir nuoširdžiai sveikino: vysk. Vincentas Brizgys, Lietuvos generalinė kons. Juzė Daužvardienė, buvęs LU medicinos fakulteto dekanas prof. dr. Juozas Meškauskas, buv. Veterinarijos Akademijos rektorius prof. dr. Stasys Jankauskas ir Lietuvos Miškininkų s-gos išeivijoje pirmininkas Vincas Žemaitis.

Akademinei minėjimo daliai, palydint muz. M. Motekaičiui, baigta studentų giesme -- Gaudeamus.

Tą pačią dieną, vakarą, Lietuvių tautiniuose namuose bendroje vakarienėje šiltai atsikvėpta ir veik nenu-traukiamu besisnekučiavimu pabendrauta. Liet. tautinių namų salė buvo prisipildžiusi iki pilno talpumo. Tai buvo, tarytum vienos didelės šeimos, pasauly išsklaidytos, sąskrydis.

Vakarienei trumpu žodžiu pradėjo Liet. Agronomų s-gos pirm. Bronius Gaizauskas. Jai vadovavo agr. St. Juozapavičius. Prieš vaka-

rienę maldą sukalbėjo vysk. Vincentas Brizgys.

Meninę programos dalį atliko sol. Audronė Simonaitytė, pianinu palydint muz. Manigirdui Motekaičiui.

Agr. Stasys Vaičius, hu-

moristiškai atkūrė ištisą virtinę nuotaikingų akademinių dienų epizodų.

ŽŪA auksinės sukakties minėjimu susidomėjimas buvo didelis.

A. Indreika

Šis bei tas
SKIRPSTAS

LB Kultūros vadovas, vos pareigas pasiėmęs, maloniai nustebino nuoširdžiu atsikreipimu į visuomenę, ypač į kultūros mylėtojus. Tai labai sveika žymė. Atrodo, jis daugeliu atžvilgių bus bežengias tinkama linkme. Visų pirma, regisi, jog Anatolijus Kairys pasiryžęs rimtai ir nuosekliai padirbėti, kad mūsų kultūrinis gyvenimas nebe merdėtų ar pabirai vegetuotų, o būtų įstatytas į veiksmingą vagą ir planingai kultūrą aukštyn.

• Dažnai mūsųose pasigirsta vis balsų, tarsi tam tikrą problemą ginčijant: kas svarbiau dabar mums čia svetur -- politikos ar kultūros darbai? Tai visiškai kiauras ginčas, nes tos abi sritys (irgi visos kitos) yra svarbios, nė viena nestumtina šalin, neignoruo-tina. Net ir dėl Lietuvos laisvės vedant kovą reikia kovoti įvairiais frontais, visokeriopais būdais. Tačiau šiuo momentu, reikia pripažinti, kad ypatingą domesį turėtume kaip tik kreipti į kultūros dirvonus, nes L.B-nei visa narsa įkibus į politiką -- kultūra tapo apleista, nesuorganizuota, palaidame chaoso vargstanti. Kai jau L. Fondas artėja prie milijono ir lėšų apšiai pabyra kultūros pusėn, tai tiesiog graudu, kad nėra rimtos įstaigos, kuri tas lėšas protingai ir išmaniai rikiuotų. Jokio centrinio ilgalaikio plano, jokio veiksmingo vieneto, kuris pastoviai žvalgytųsi kultūros darbų įvairybėse ir tvarkytų pagal ilgalaikes distancijas. Todėl šiandien tikrai verta kultūros sričiai teikti pirmaeilį dėmesį, nors politika yra ne mažiau svarbi kovojant dėl tautos laisvės.

• Antra, kuo A. Kairys mus pradžiugino, tai jo išvalgumas regėti, kame yra mūsų visuomenės kultūrinio gaivumo esmė. Juk šiaip gana dažnai girdime, jog reikia tą sritį pagyvinti, reikia daugiau įsitraukti, jaunimą sudominti ir tt. Bet žodžiai nuskamba lyg tyruose, nes tai -- vien geri norai, be gilesnio dalyko išsiaiškinimo. O A. Kairys metė gana tikslų šūvį: kultūros darbai susidomėjimą ir veikimą reikia nukreipti į visuomenės gyviusiąją celę -- LB apylinkes. Tik tuo būdu galima laukti gilesnio kultūrinio, visuomenės kilimo į aukštesnį lygį. O kolei visuomenės masės stovi nuošaliai nuo kultūros darbų, planų ir užmojų, tai centro veikėjų pastangos lieka pakibę ore. Todėl, Dieve duok, kad dar šį sezoną Kult. tarybos pirmininkas šia linkme jau ką nors konkrečiai atliktų bent gerą pradžią padarytų.

• Trečia, kuo A. Kairys mus paguodė, tai jo savitas metodas. Kai LB centrai labiau mėgsta vien savim pasitikėti ir eilinių narių balso nepageidauja, žiūri net įtartinai, o jau kritišką pastabą laiko įžeidimu, tai K. tarybos vadovas be jokios puikybės ar išivaizdavimo kreipiasi į visus, kaip į sau lygius darbo talkininkus ir net prašo sugestijų, patarimų, paramos. Šitoks metodas iš karto teikia gerą viltį: ir darbas gali sklandžiau vykti, t.y. daugiau derlių atnešti, irgi visuomenėje kultūros darbai išpopuliarės, taps įdomūs bei reikalingi. Gaila, į jo kvietimą dar nedaug kas viešai atsiliepė, nes mūsų bendrija jau atpratinta nuo kultūrinių reikalų svarstymo, pagal ligšiolinį paprotį net vengia išsiziūti, kad savo viršūnių neužrūstintų. Išgyveno desmis, jog tyla gera byla. A. Kairiui prisieis daug padirbėti, kolei tą pasyvumą išjudins. Juoba, jei kitų sričių LB vadovai vis dar teberekalaus aklo pasyvumo ir nuošalaus tūnojimo, bet ne bendradarbiavimo ir talkos.

• Pavyzdžiui, kaip disonansu A. Kairiui girdisi iš švietimo vadovų pusės primygtinai spaudoje praplaukęs nurodymas: tėvai ir kiti švietimo besidomį žmonės, nesikiškite į lit. mokyklų mokslo reikalus, programas, vadovėlius ir tt., tik atiduokite vaikus ir pinigus, nes švietimo darbai -- ne jūsų nosis. O lietuvis švietimui jau daugiau kaip šimtas metų -- vis laikė svarbiu savo reikalu, net krūvinai kovojo dėl jo -- caro laikais daraktorius samdė ir nuo žandarų slėpė, graždanką į ugnį tėvai kišo, su rusintojais ir lenkintojais mušėsi... Tik taip išlaikytą gyva lietuvybė ir sava kultūra bei kalba. Tad dabar įtaigoti, jog tėvai tensesdami mokslo dalykais nei vadovėliais -- tikras įžeidimas. Kultūros sritis jau daug painesnė, sudėtingesnė, o A. Kairys nepabūgo pakviesti talkon visą visuomenę, t.y. nepaniekino jos nuovoką bei skonį, tad gana liūdna, jog švietimo galvos išivaizduoja neklaidingais kompiuteriais ir šalinasi nuo tėvų bei visuomenės. Ir šiai sričiai reikėtų surasti bendruomeniškesnių vadovų.

AUTO ELECTRICIANS & AUTO MECHANICS & AUTO PAINTERS
DEFINITE EXP. NEEDED. SALARY IS OPEN. LIBERAL BENEFITS. MON. TO FRI. FOREIGN CARS.
ROLLSTON MOTORS
442 E. 92ND ST.
NEW YORK, N. Y.
212-427-6155
(83-87)

dol. premija. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną atsiųsti iki 1975 m. liepos 1 d. jaunimo skaitiniams ruošti komisijos pirmininkei šiuo adresu: Stasė Petersonienė, 2534 W. 40th Street, Chicago, Ill. 60632.

Konkurso vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Ji turės visiškai laisvas rankas: pavyzdžiui, reikalui esant, premijos visai neskirti arba ją skelti į dvi dalis. Premijuoto veikaio išspausdinimu pasirūpins švietimo taryba, o dėl nepremijuotų, bet spausdintinių veikalų išleidimo bus tariamasi su jų autoriais.

GINKLAI UŽ NAFTĄ

Jau keliolika kartų spaudoje buvo rašyta, kad nafta turtingi arabų karaliai ir šeichai, lupdami už ją labai aukštas kainas, tiek prisiplėšė pinigėlio, kad jau nežino ką su juo daryti. Ir dar planuoja kainas kelti.

Kaip vokiečių telegramų agentūra dpa iš Beiruto praneša, dabar amerikiečiai, prancūzai ir britai tiesiog lentyniauja siūlinėdami arabams pačius moderniausius ir brangiausius ginklus. Tose lenktynėse kaip pranešama, pirmauja amerikiečiai ir prancūzai.

Anot kai kurių žinovų pareiškimų, ginklų tiekimas Saudi Arabijai ir kitiems arabų kraštams yra tiesiog aliarmuojantis. Prancūzai tiekime jau toli pralenkę britus. Taip pat ir vadinami 'socialistinio bloko' kraštai jau esą ginklais Maskvos aprūpinti iki ausų. Taigi ir amerikiečių, prancūzų ir britų ginklų tiekimai laikomi 'jėgų išlyginimu' tarp revoliucinių arabų kraštų ir tarp nuosaikesnių alyva pertekusių Krezų.

Pavyzdžiui, Saudi Arabija Prancūzijoje užpirkusi 38 Mirage III jet lėktuvus, Amerikoje 50 F-5EB naikintuvus ir dešimt Strikemaster naikintojų ir apie už pusantro milijardo markių helikopterų ir priešlėktuvinės apsaugos įrengimų Anglijoje. Prancūzija taip pat patieksianti už 18 milijonų dolerių Harpon raketų ir greitlaivių. Greta to, Amerika parduodanti keletą radarų vairuojamų Raytheon-Hawk raketų baterijų. Washingtonas kartu už 335 milijonus dolerių aprūpina ir modernizuoja Saudi Arabijos 30.000 vyrų turinčią Nacionalinę gvardiją, kurios pagrindinis uždavinys yra saugoti nuo sabotazo ir už-

puolimų Saudi Arabijos naftos laukus. Tarp kitko armija ateinančiais metais busiant aprūpinta galingais M 102-10.5 cm. pabūklais ir moderniais M 60 tankais.

Iš savo milijoninių uždarbių Saudi Arabija finansuojanti britų Egipte statomas Lynx helikopterų dirbtuves.

Taip pat dar šių metų bėgyje yra sutartas prancūzų Harpon raketų tiekimas Kuveitui ir Arabų Jungtiniams Emiratams sumoje net už 23 milijonus dolerių. Emiratai gausią iš prancūzų ir įrengimus AS-37 iš žemės į orą iššaukiamoms raketoms. Kuveitas jau esąs gavęs 19 Mirage F-1 jet naikintuvų ir kitos pačios moderniausias karinės medžiagos. O ir 48 amerikietišku Raytheon-Hawk raketų tiekimas jau esąs laukiamas greitai laiku.

Netgi mažytis Omano sultonatas jau sudaręs su britais sutartį pristatyti 12 prancūzų-britų Jaquar bombonešių ir tam tikrą kiekį britų BAC-Rapier radarų vairuojamų raketų, taip pat britai ir olandai Omanui patieksią minų svaidytojus ir greitlaivius.

Kodėl šie visi kraštai taip sparčiai ginkluojasi, tuo tarpu galima tik spėlioti. Kol kas nė vienas šių kraštų nėra iš kur nebuvo grasinamas.

(ab)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED 1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS
MILLING MACHINIST
and
TURRET LATHE OPERATOR
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. No
trainees: 3 to 5 years experience to
qualify. Excellent benefits.
ROBINTECH INC.
3421 Old Vestal Rd.
Vestal, N. Y. 13850
609-729-9381

(81-87)

APIE POLIT-IDEOLOGINES NEBRENDILAS...

ST. PERMINAS

Bolševikinio savaitinuko "Gimtasis kraštas" veikimo bazė nesudėtinga. Tuzinas jo redaktorių minta iš turistinės maitos. Savaitinuko steigimosi metu buvo sutarta ir kaukazišku vyneliu apšlakstyta formulė: "aktyvinti Tarybų Lietuvos tematiką išeivijos masėje". Ši gimtakraštinė 'charta' buvo adresuota ne senai, beraščių 'pažangijai', bet pokarinei emigracijai. 'Gimtajam kraštui' buvo pavesta išrauti iš pokarinės emigracijos antitarybinius motyvus, idiegti protarybinius.

Kada Maskvoje viešpatavo Stalinas – visus pokarinius emigrantus trumpai ir drūtai vadino karo nusikaltėliais. Kada valdžion atėjo Nikita, gavo veiklos bazę visokie reimeriai ir baltrėnai. Jiems buvo pavesta per kazakevičinį komitetą "įdiegti tarybinius motyvus" pokarinei ir ideologiniam nestabiliui emigracijai. Emigracija turėjo būti padalinta per pus: nuosaikieji ir priešai. Priešai tegu sensta ir išmiršta. Nuosaikieji tebu bailiai čirškia protarybines treles. Bimbistai ir jokubkistai šiame plane nefigūravo. Jiems paliktas taikus merdėjimas prososietinio 'good time' ideologijoje.

Sekė koncertantų dekada, įvairios Kapsuko mokslainės, kursai-kurseliai, parodos, turizmo skatinimas nostaigijos ir smalsumo nuotaiomis, etc.

Šiomis priemonėmis bolševikai ruošė ir paruošė kadrus, kurie jau neigiamai žiūrį į istorinę lietuvių tautos misiją: gyventi savo krašte ribose nepriklausomai. Šie 'kadrai' dėl to galvos nekvaršina. Jie nusilenkia jiems idiegtai dogmai: "prieš vėją nepapūsi". Lietuvių tauta, esą, privalanti sugyventi su aneksija, su maskvine dominacija. Tuo galvojimu šie 'kadrai', sutampa su kengūrų žemės premjero 'filosofija': reikia sutikti su faktu!

Įvairiojo plauko turistai dažnai užverbuojami į tuos 'kadrus' ir gerai atlieka užtylėjimo, klaidinimo, raginimo pareigas. Grįžę iš Vilniaus, jie nedemaskuoja okupacinio blogio, bet smagiai postringauja apie ... gėles, prie Lenino paminklo.

Prie šitokių turistų visad sustoja su atskleistu bloknotu "Gimtojo krašto" korespondentas. Jis gauda nesanantį turistą liežuvio nuplepėjimą. Reimerinis lapukas visad pilnas protarybinių žodinės dizenterijos, kurią ten palieka Dievo paukščių palikuonys. Kartais net stebina, kad amerikinių diplomų prisigaudęs jaunuolis, pakliuvęs į politruko klau-

smų kamarilę, savo atsakymais taip nuvertina amerikinius diplomus. 'Gimtajame krašte' defiliuoja politologinių nebrendilų paradas. O juk šie nebrendilos ir vėl grįžta į savo amerikine aplinką, skaito laisvą spaudą, jaučia abosluočios laisvės atmosferą, o jų pareiškimai sovietiniams politrukams atseka juos per Atlantą kaip juodas, dvokiantis šešėlis...

Į tokių nebrendilų kadruose esame priversti įjungti ir gana retus, bet dėlto itin pastebimus, dipukų nacijos matuazėlius. Su gailiu, menkavertišku per petį patapnojimo noru, šie mohikanai vis nežino vaistų nuo proležiminės sovietinės dizeniterijos spazmų. Dailininkai, norėdami 'garsėti' ir ten, kiša savo paveikslus, rūpestingai išrankioje rūpintojėlius ir madonas, kurias išeivijoje parduoda už gerą pinigą. Prie paveikslų prideda komplimentus, kurie tokie nesuderinami ir melagingi, prisiminus sovietinius buldozerius Maskvos dailės parodoje...

Užsikrėtę bendradarbiavimu rašto žmonės eina dailininkų taku. Respektu jie visi ten negauna. Juokinga matyti, kad visi šie "svieto judintojai" toliau 'Gimtojo krašto' tvoros nepraeina. Kultūrinės veiklos sektoriui skirtieji leidiniai absoliučiai ir tobulai ignoruoja tokių, reimerinių kadru vardus. Tokie išeiviškieji išsišokėliai oficialiajam sovietiniam pasauliui yra persona non gratae (nereikšmingi žmogeliai). Gerai atsimename, kad mūsų balso pažiboms ten neleido pasirodyti. Šventos dėl ramybės leido padainuoti išklerusių lubų saliuokė. Tuo tarpu, jeigu atvyksta tikrai 'savo žmogus', koks nors beraštis ir bedantis pažangus seneliukas, toks viešai šlovinamas ir velkamas ant sovietinės viešumos altoriaus.

Jaunieji ir senieji buvusių dipukų nacijos nebrendilos visad laikomi 'Gimtojo krašto' gardelyje. Kodėl taip? Todėl, kad šioje stadijoje turi būti dabar vykdoma "Tarybų Lietuvos aktyvinimo tematika". Kokioje formoje tas 'aktyvinimas' apsireikš rytoj, porty? Tai parodys naujas Maskvos dekretas.

Kaip pagauna savo maitą Gimtakraštinių politrukų matyti iš to savaitinuko 'interview' (nr. 40) su senu lietuviškos scenos mohikanu Stasiu Pilka. Politrukas vykusiai pristatė išeivijai toki polit-ideologinį nebrendilą.

Su tikslu suniekinėti išeivijos visuomenę, sceną, kū-

rybines pastangas, Stasys Pilka ima postringauti apie... solistę V. Grigaitienę. Išgalvodamas istoriją, esą ją Amerikoje vertė dainuoti prie stalų, apkrautų kugeliais ir vėdarais! Prisimename gerai, kad V. Grigaitienė turėjo Amerikos kelis koncertus. Atvyko į Ameriką būdama apie 60 metų amžiaus. Kodėl gi toks reikalas tarkuoti garbingos solistės atmintį? Argi tai kollegiška? Argi tas bendras anekdotas būtina jungtinis su asmenimi, kuris dabar negali jo demantuoti? Pagaliau, visi gerai žinom, kad tariamas scenos mohikanas pats nevengė sėstis prie kugelių ir vėdarinių vaišių ir, dargi, kirsdavo kugelių

KELMĖ BE PIENO

Garsūs ir šaunūs nuo amžių buvo Kelmės turgadieniai. Suvažiuodavo tūkstantčiai gaspadorių ir Kelmės turguje parduodavo kalnus žemės ūkio gėrybių. Taip buvo prie caro, taip buvo ir Neprikli. Lietuvos laikais. Tarp tų gėrybių buvo bidonų bidonai pieno, kuri supirkdavo sūrių fabrikai. Kelmė garsėjo sūrių gamyba. Joje gamino visokių sūrius ir, ypač, olandišką. Raudonas tokios rūšies sūrio 'galvas' krovė piramidėmis...

Kaip dabar, kada Kelmės fermose klesti ir žydi soclenktynės dėl primilžių? 'Valstiečių laikraščio' (nr. 107) korespondentas stambiomis raidėmis rėkte rėkia, klausia: "kodėl mažėja primilžiai Kelmės rajono ūkiuose?"

Korespondentai atvyko iš centro, pasišvaistę po fermas ir ganyklas. Jie pamatė liūdną vaizdą, kuris toks skirtingas nuo ankstesnio ūkinio gerbūvio, kuriuo buvo paženklinyti prieškariniai gaspadoriai kelmiečiai.

"Tarp dagilių bruzgynų juodoja sugulusių karvių nugaros. Vargu ar šioje užleistoje dobilienoje, kur be dagilių, styro tik parudę arkliarūgščių stiebai, karvės sočiai paėdę. Jau pietų metas, sivilina kaip vidurvasarį, o aptvare lovių su vandeniui nematyti..." rašo revizoriai.

Karvės trokšta nualintoje ganykloje, nei žolės, nei vandens. Sovietinė spauda nori prie tokių sąlygų didelių 'primilžių'. Okupantas nori pieno, pieną reikia vežti į didelius miestus, (veža lietuvišką pieną ir į Leningradą), pieno nėra!

Revizoriai korespondentai ieško atsakingo asmens už karvių ganykloje troškinimą. Pasirodo tai yra traktorininkas Semenovas. Jis privalo aprūpinti karves vandeniu. Tačiau niekur to Semenovo nerado. Nei fermos vadovybė, nei kolchozo tvarkytojai nežino, kur dingę karvučių girdytojai.

"Tarp kupstų žolė skuste išskusta, alkani gyvuliai nesusitodami suko ratu po didžiulį aptvarą", - sužinoje apie Kelmės karvių gulagą.

Gal būtų galima palaikyti gyvulius papildomu pašaru? Taip, galima. Papildomas pašaras pateikiamas šiuo būdu: "Pamatėme, kaip dvi moterys verčia į vežimą kartą su mėslų gyvulių nelies-tą pašara".

Visuotiniai krento primilžiai Kelmės rajone. Karvės paliktos Dievo valiai. Žmonės išvairtyti į rugiapiūtės darbus. Žalpių kolūkyje primelžiama dviem kilogramais mažiau. Taip pat krito primilžiai Tytuvėnų tarybiniam ūkyje. "Gegugžės pirmosios" kolūkyje karvės še-

akivaizdoje patriotines kalbas apie okupanto išvairymą iš Lietuvos, apie Gedimino pilies trispalvę, etc.

Prisimename, kad daug scenos žmonių čia garbingai kovojo dėl teatro egzistencijos. Jų tarpe a.a. Arlauskaitė Mikšienė. Ji nesibaidė vėdarų ir kugelių.

Gimtakraštinių politrukų ieškodamas maitos, pagavo anekdotinį prasitarimą ir tą frazę panaudojo nesukalbamos išeivijos niekinimui. Tal kininku buvo ... 'kugelių ir vėdarų' smerkęjas senas polit-ideologinis nebrendila. Bet ir už tokį triuką, jis nebuvo platesnės sovietinės spaudos pastebėtas. Jo vizitodienomis 'Literatūra ir menas', 'Tiesa' ir 'Kultūros Barai' labai domėjosi amerikiečių ir argentiniečių 'pažangiečių' atvykimu. Apie tuos bemaž beraščius 'komunizmo statytojus' rašė, dėjo ju atvaizdus, tampė juos po balius.

riamos kukurūzais. Saudi ninkų kolūkyje ieško papildomų pašarų. Ir taip buvo vasaros metu! Vasaros metu, kada žalias pašaras yra sveikiausias karvės maistas, stimuliuojas pieningumą. Vasaros metu karvės buvo gelbėjamos ir badmiriavimo sausais, koncentruotais pašarais. Ir dienu dienomis negirdomos išgaisusiose, dulkinose ganyklose!

"Jeigu žmonės eina į javapiūtę", pareiškia gudruoliai korespondentai, negalima užmiršti karvių ganyklose".

Nei pridėti, nei atimti: pati ūkininkavimo sistema kalba už save. Vargšė Kelmė ir kolūkiečiai kelmiečiai. Bolševikinė netvarka nualino kadaise žydėjusį žemės ūkį.

(zž)

PRAMOGINĖS MUZIKOS KONKURSAI

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija skelbia pramoginės (estradinės) dainos konkursą.

Premijom skiria \$1000. Pirmą vietą \$500, antrą \$300 ir trečią \$200.

Jury Komisijon pakviesti muzikai: Alice Stephens, Balys Pakštas, Faustas Strolia ir Alvydas Vasaitis, rašytojas Aloyzas Baronas ir Illinois Gydytojų Draugijos atstovas dr. Alicija Ruibys.

Pageidaujama, kad kompozicija ir tekstas būtų sukurta laisvajame pasaulyje esančių lietuvių kompozitorių ir poetų. Jei žodžiai ne kompozitoriaus sukurti, tai dėl teksto kompozitorius susitaria su poetu.

Pageidautinas šokių ritmas, taip pat, kad kūriny susidėtų iš posmų (verse) ir priedainio (refrano). Melodinėje slinktyje galima pasinaudoti lietuviškais motyvais. Prašoma pridėti akordus, kad kūriniu galėtų naudotis akordionistai ir gitaristai. Kūrinio ilgumas pageidautinas 32 taktų.

Konkursui kūriniai prašomi atsiųsti ligi 1975 m. sausio 31 d. (pašto data).

Kūrinių pasirašomi slapyvardžiu, o atskirame vokė įdedami kompozitoriaus-poeto vardai.

Premijuotų kūrinių pirmoji laida priklauso Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijai. Dėl kitų kūrinių tariamas atskirai.

Kompozicijas siųsti: Dr. A. Ruibys, 6753 So. Rockwell Ave., Chicago, Illinois 60629, U.S.A.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

DIE SETTER

DAY SHIFT

Production stamping, progressive dies, long runs, long term employment, excellent growth opportunity, excellent benefits including Blue Cross/Blue Shield Master Medical.

Apply in person to Mr. Silbovitz

MARK FORE INDUSTRIES

Forbes Industrial Park
Chelsea, Mass. 02150
617-884-8204

An Equal Opportunity Employer

(81-83)

PRODUCTION SUPERVISOR

A powdered metal parts plant has immediate openings for supervisors or potential supervisors. Powdered metal experience is necessary. But prior supervisory experience is not required. This is an excellent promotional opportunity for someone wanting to get ahead. Excellent starting salary and benefits. Sent resume or call Bill Parsons, Personnel Manager.

FEDERAL-MOGUL CORPORATION

2160 Eastern Ave. Gallipolis, Ohio 45631
Telephone (614) 446-9211

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues, Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

ANICETUI SIMUČIUI 65 METAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

vertinga. Taigi, beveik be inteligentų senoji karta atliko didelius darbus Lietuvai ir lietuvių tautai.

Žinoma, senajai kartai padėjo ir tai, kad jų atvyko žymiai didesni skaičiai negu Antrojo Pasaulinio Karo rusų okupacijos pasėkoje. Pavyzdžiui, per palyginamai trumpą keturiolikos metų laikotarpį (1900-1914) pagal JAV-bių imigracijos įstatigų duomenis atvyko virš ketvirtadalio milijono lietuvių, o prie to dar dešimtis tūkstančių 1915-1930 metų laikotarpyje. Taigi, senosios ateivijos lietuvių bendruomenė buvo nepalyginamai didesnė ir gyveno gana kompaktinėmis grupėmis. Be to, neturėjo ir tokių visuomeninių veikimui kliudančių diversijų kaip televizijos ir automobilių.

Antrojo Pasaulinio karo pasėkoje įvykusios Lietuvos okupacijos Amerikon atvykusieji daugumoje yra auge, brende ir mokslus išėję nepriklausomoje Lietuvoje. Būdami išsimokslinę, jie daug lengviau galėjo apčiuopti amerikoniško gyvenimo pulsą ir jį įsijungti. Būdami Lietuvos mokyklose išmokslinti ir su plateniu akiračiu, charakterio atžvilgiu jie yra drąsesni ir vėrlesni. Už tata šiandien pilni JAV-bių universitetai lietuvių profesorų, daugybė svarbiuose profesijose, bizniuose ir aukštus postus užimančių valstybinėse įstaigose. Ar jie pagal nepriklausomoje Lietuvoje įgytus sugebėjimus atiduoda proporcingai atitinkamą duoklę lietuviškam reikalui, kokią davė senoji karta, tai čia jau didelis klausimas. Ne retas ir senosios kartos atsiekimus yra linkęs žiūrėti iš aukšto, tuo tarpu kai tikrovėje jai priklauso didelė pagarba. Tą patvirtins kiekvienas, kuris yra giliau studijavęs lietuvių visuomeninę veiklą devynioliktojo šimtmečio antroje pusėje ir dvidešimtojo pradžioje.

Man atrodo, kad senoji ateivija mažiau uždirbdama ir kukliau gyvendama proporcingai daugiau skirdavo lietuviškam reikalui negu naujoji ateivija. Naujoji ateivija gana smarkiai ir gal teisingai pajuokdavo senosios ateivijos atstovus, kad jie labai dolerius pamilę ir viską doleriais matuoja, o šiandien ne vienas naujasis ateivis ta prasme senuosius toli pralenkė. To pasėkoje visuomeninio darbo našta nelygiai pasidalinama – dažnai aktyvieji ir dolerius veiklai patys turi sudėti. O būtų labai gražu, jei toliau nuo visuomeninio darbo stovintieji tą savo pasyvumą kompensuotų stambesnėmis aukomis. Nežiūrint to, naujosios ateivijos veikla yra gana efektinga dažnai pasiekianti aukščiausius valdžios

viršūnes, kas senajai ateivijai sunkiau sekdavosi.

– Kokia, Jūsų nuomone, turėtų būti dabartinė mūsų politinė veikla savo organizacine struktūra?

– Jei bandyčiau duoti receptą tokiu komplikuoju klausimu, tai tikriausiai sukeltčiau daug kontraversijos ir, kaip sakoma, pakliūčiau į bėdą. Tad ir neduodamas jokio recepto galiu pasakyti, kad ir idealiausia politinės veiklos struktūra nebus efektinga, jei truks tvirtos pasiryžimo ir geros valios bet kokios struktūros rėmuose darniai veikti. Man atrodo, kad ir esamos organizacinės struktūros rėmuose veikiant yra daug paralelizmo vienoje srityje ir apleisti dirvonai kitose. Užtat yra būtinas reikalas, kad mūsų organizacijų centrinės vadovybės (VLIKo, LLK, ALTos ir LBnės) vadai susirinkę aptartų ir pasidalintų veiklos sritimis, įskaitant ir lėšų telkimą tai veiklai vykdyti. Čia yra didelė ir sunkiai išsprendžiama problema, ypač, jei kuri viena pusė iš anksto nusistato visus punktus laikyti. Tuo tarpu darniam veikimui kompromisai yra neišvengiami ir būtinai reikalingi.

– Ar išeivija pakankamai prisideda prie Lietuvos bylos garsinimo ir ką ji daugiau galėtų toje srityje padaryti?

– Man atrodo, kad lietuvių visuomenė prie Lietuvos bylos garsinimo pagal savo pajėgas prisideda daug. Čia būtų sunku ir išvardinti visus prie Lietuvos bylos garsinimo prisidėjusius leidinius, bet galiu pastebėti, kad LNF pastangų dėka pasirodžiusioji LITHUANIA 700 YEARS yra užpildžiusi nemažą spragą, o kai bus užbaigta leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA, tai naujoji ateivija turės tikrai nuo pasididžiuoti. Prie to dar galima pasidžiaugti ir tais, kurie išnaudoja progas parašyti amerikiečių laikraščiams straipsnius ir laiškus vienu ar kitu Lietuvos reikalu. Ko labiausiai šiuo metu trūksta, tai smulkių informacinių leidinių bendrai apie Lietuvą ir dabartinę Lietuvos okupaciją nemokamam dalinimui. Literatūros nemokamam dalinimui paklausa yra didelė, o ištekliai maži. Jos paruošimui ir išspausdinimui reikalingos lėšos. Tuo turėtų pasirūpinti mūsų veiksniai.

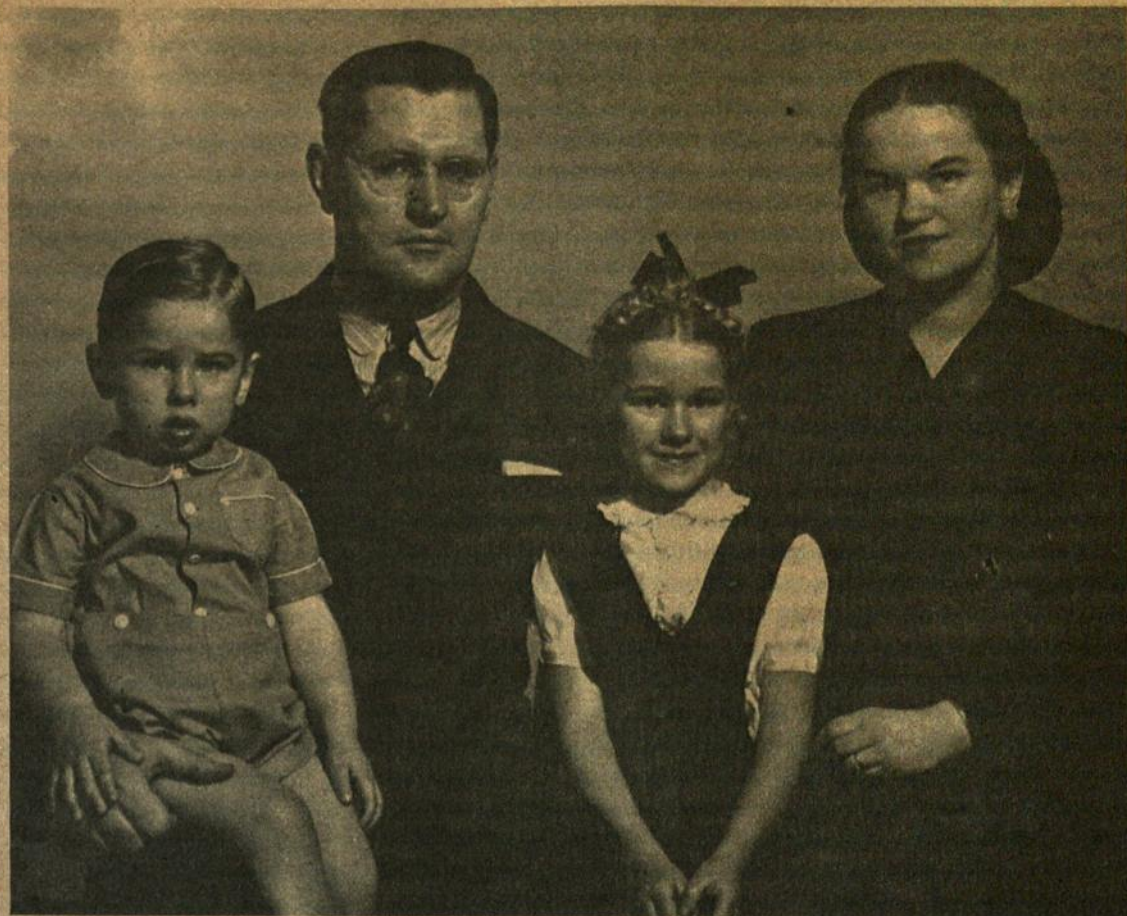
– Kaip žiūrite į lietuvių išeivijos ateitį mūsų vyresnės kartos eilėmis retėjant?

– Man labai gaila, kad neturiu džiuginančio atsakymo ir šį klausimą. Jei ilgiau užsities okupacija ir Lietuva pasiliks aklinau uždaryta be naujų imigracinių jėgų iš Lietuvos, tai tokios lietuvių

bendruomenės, kokią mes dabar pažįstame, gyvenimas yra ribotas. Amerikoniškasis lydinimo katilas (melting pot) tirpdė ir tebetirpdo visas tautas į vieną amerikonišką masę. To proceso visiškai sustabdyti negalima, bet jį sulėtinti ir jaunąją kartą ilgiau palaikyti prie mūsų visuomenės galima. Bet ir tam reikalingos didelės pastangos. Man atrodo, kad toje srityje mūsų visuomenės vadai daug dirba, bet pasisekimas nėra šimtanošimtinis. Šeštadieninės mokyklos, sporto ir kitokios jaunimo organizacijos, chorai, tautinių šokių grupės, jaunimo stovyklos ir panašūs sambūriai yra priemonės, kurios padeda jaunimą palaikyti prie lietuviškosios bendruomenės. Gaila, kad tos visos pastangos ne visą lietuvišką jaunimą pasiekia. Sunkiausia yra su tais, kurie dėl tėvų kaltės ar kitų priežasčių nebepajėgia lietuviškai susikalbėti. Jų irgi nereikėtų atmeti. Generaliniam Konsulate turime daugybę pavyzdžių kur ne žodelio lietuviškai nemokėdamas trečios ar ketvirtos kartos amerikietis prisimena savo lietuvišką kilmę, ieško medžiagos apie Lietuvą ir net ryšių su lietuvių bendruomene. Tokiems irgi turėtų būti sudarytos sąlygos grįžti į lietuvių bendruomenę. gali ateiti laikas, kad jie Lietuvai bus labai reikalingi ir naudingi.

– Kokias viltis matote Lietuvai atgauti nepriklausomybę?

– Žvelgdamas iš tolimesnės perspektyvos esu optimistas – Lietuva nepriklausomybę atgaus. Sunkiau būtų atsakyti kada tas įvykis ir kiek ilgai okupacija užtruks, nes šiuo metu tarp tautinėje arenoje aiškių provaisių nematyti, nebent įvyktų netikėtų katastrofų, kaip pavyzdžiui, karas tarp Kinijos ir Rusijos, arba karas tarp Rusijos ir laisvojo pasaulio. Carai per šimtmečius plėtė Rusijos imperijos ribas ir brutalia jėga pavergė kaimynines tautas, kurių buvo prisirinkę gal koki šimta. Nuo to ir Rusijos pavadinimas – tautų kalėjimas. Dabartiniai carų palikuonys tęsia tą pačią eks pansijos politiką tik po kita iškaba. Carų iškaba buvo panslavizmas ir stačiatikybė, dabar – komunizmas, bet jų abiejų pagrindas tas pats – priepauda. Demokratiniai besitvarkančios valstybės negali kitų tautų išlaikyti vergijoje. Didžiojioms imperijoms liko pasirinkimas bandyti jėga išlaikyti pavergtas tautas savo žmonių laisvės sąskaiton, arba eit demokratijai keliu palengva paleidžiant pavergtas tautas. Anglija, Prancūzija, Olandija ir kitos buvusios imperijos davė laisvę pavergtoms tautoms, nes tikrai laisvi žmonės ne-

Anicetas Simutis su šeima, minint dešimties metų vedybinę sukaktį 1946 metais.

nori kitų laikyti vergijoje.

Rusija nuėjo priešingu keliu – įvedė pas save dar negirdėtos priepaudos režimą, nuo kurio kenčia netik pavergtosios tautos, bet ir patys rusai. Šių dienų taip vadinamoj sovietinės Rusijos imperijoj rusai besudaro vos pusę (53%) gyventojų, o jeigu priskaityti kiek didesnę laisvę turinčius satelitus, tai rusai lieka mažumoje. Dabartiniai Rusijos valdovai tą nenormalumą supranta, tai bando eit savęs ir kitų apgaudinėjimo keliu. Rusijos tautų kalėjimą vadina laisvanoriška tautų sąjunga. Biurokratų iš anksto suaranzuotus vienos partijos rinkimus vadina demokratiškiausiais rinkimais pasaulyje. Ir ne tik vadina, bet veda agitaciją ragindami už vienos partijos kandidatus balsuoti lyg tokie balsavimai ką reikštų.

Tokia melu ir savęs apgaudinėjimu paremta santvarka vis labiau įgirsta netik pavergtiesiems, bet ir patiems rusams. Vengrams, čekams ir lenkams užteko palyginamai trumpo laiko, kad jie bandytų bolševikinės santvarkos nusikratyti revoliuciniu keliu. Jei ne Rusijos tankai, tai šiandien Rytų Europos valstybės jau tvarkytųsi demokratiškai, įskaitant ir Lietuvą.

Vis daugiau ir daugiau laisvės troškimo ženklų ateina ne tik iš pavergtųjų, bet ir pačios Rusijos. Užtenka prisiminti tik tokius drąsuolius kaip Solženitciną, Sacharovą, Siniavskį, Medvedevą ir šimtus kitų, kurie jau atvirai reikalauja laisvės Rusijos žmonėms ir ragina grąžinti laisvę pavergtosioms tautoms, nes jie gerai supranta, kad kol Rusija laikys vergijoje kitas tautas, tol jos žmonės laisvės neturės. Tam užtenka prisiminti Rusijos žmonių bruzdėjimą kai Raudonosios Armijos tankai tramdė laisvės siekančius vengrus ir vėliau čekus. Pavergtųjų ir pačios Rusijos žmonių vis didėjantis laisvės troškimas eventualiai privės prie laisvės grąžinimo Lietuvai ir kitoms tautoms. Karai ir revoliucija pačioj Rusijoj bei pavergtųjų sukilimai gali tą evoliucinį procesą pagreitinti.

– Kai asmuo sulauki garbingos amžiaus sukakties metų, dažnai mintyse perbėga savo praeitį, ilgiau sustojant prie ryškesnių gyvenimo momentų. Ką laikote tragiškiausiu ir maloniausiu savo gyvenimo įvykiu?

– Tragiškiausiu momentu laikau 1940 metų birželio mėn. 15 dieną, kai Rusijos tankai peržengė Lietuvos sieną ir pradėjo Lietuvos okupaciją, su kurios likimu taip tampriai buvo ir tebėra surištas mūsų tautos ir

Vytauto D. šaulių rinktinė atšventė dvidešimtmetį

Organizacijos gyvenime dvidešimtmetis yra gana ilgas laiko nuotolis. Reiškia Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, Chicagoje, lietuvių šaulio idealų vedina, laimėdama nužengė dvidešimtmečio veiklos kelią. Kas svarbu dar, tai kad šis laiko nuotolis yra nužengtas prasmingai: stipria tautinio ryžto dvasia ir Lietuvos laisvės viltimi širdyje. Tenka pastebėti, jog dabartinė V.D. šaulių rinktinė žengė šaulio idealu keliu sutartinai ir drausmingai, kas suprantama ir padėjo kuopai stiprėti turiniu, ideologija ir augti skaičiumi. Prieš dvidešimtmetį buvusi keliasdešimt narių kuopa, šiandien yra išaugusi, į šešių šimtų šdaulių rinktinę! Šitoks vieneto išaugimas, yra rekordinis, sveikintinas ir daug pasakantis. Pirmas dalykas, tai yra aiškus įrodymas, kad šaulių organizacija turi didelį išeivijos pritarimą. Atseit, šaulio ideologija atsako į išeivijos lietuvių dvasines ir tautines aspiracijas. Reiškia, šaulių sąjungai reikia tik daugiau vadų su vado principu, kokius turėjo ir dabar turi V.D. šaulių rinktinė. Kaip žinoma, šiuo metu V.D. rinktinė vadovauja šaulių sąjungos garbės narys, Vl. Išganaitis, moterų sekcijai St. Gecevičienė, visą savo gyvenimą pašventusi šaulės idealui, ji įprasminanti gyvenime, pačioje veikloje.

V.D. šaulių rinktinė iškilmingai atšventė ir pačią dvidešimtmečio sukaktį, š.m. spalio mėn. 27 d. Pasidžiaugė laimėjimais, sustiprino šauliško ryžto dvasią ateities veiklai. Iškilmingas pamaldas atlikė šaulys kun. kleb. A. Zakaras, pamokslą pasakė taip pat šios pat rinktinės šaulys kan. Vac. Zakaraskas, buv. Kauno Katedros pamokslininkas. Jis pasakė, kad laisvė yra neatskiriama nuo individo atsakomybės pavergtai tautai. Patrioto išijautimu ir gilia tautinės misijos atsakomybe jis padarė pastabą, skau-

džiai apgailestavo, kad įvykusiame Jaunimo kongrese nebuvo surengtos pasipriešinimo demonstracijos prieš Lietuvos pavergimą. Griežtai pasisakė prieš tautinius pasimetėjus, prieš pametusius Lietuvos laisvės kovą. Pastebėjo, kad religija yra didžioji stiprybė Lietuvos laisvinimo akcijoje. Reikia pasakyti, kad pamokslas buvo nuoširdaus patrioto ir išjaustai, nuoširdžiai pasakytas, daugelis net ir ašara nuo skruosto nubraukė. Pamaldose dalyvavo apie tūkstantis žmonių, buvo pilna Marquette parko lietuvių bažnyčia. Rinktinės šauliai, prieš altorių buvo išstatę šaulio ženklą, iš gyvų gėlių, tautinių spalvų fone. Pašventinta rinktinės vėliava. Kūmai L.G. Kons. J. Daužvardienė ir LSŠT vadas Vl. Tamošiūnas.

Akademijoje įteikta puošni rinktinės vėliava dalinio vadui, Vl. Išganaičiui. Vėliavos aktą perskaitė šaulys, teisin. Al. Budreckas, LSŠT šaulių žvaigždė apdovanoti: dr. K. Bobelis, Altos pirmn., A. Juškevičius, ramovėnas, LB-nės Krašto valdybos pirmn., pulk. J. Švedas, sav., pulk. K. Ališauskas šaulys, J. Tamulis sav. Pr. Beniušis, šaul. LSŠT šaulio medaliu apdovanoti šauliai: V. Petronienė, Pr. Aglinskis, K. Jakštas. Žymenio ženklais apdovanotųjų vardu padėką pareiškė, dr. K. Bobelis. Jis drauge ir pasidžiaugė laimingu sutapimu: pasakė, kad prieš 37-nis metus, N. Lietuvoje ir jo tėvas šį patį šaulių žymenio ženklą yra gavęs, parodė ir patį dokumentą, tėvo atsivežtą į tremtį. Kaip žinoma, dr. K. Bobelio tėvas buvo pulkininkas, ilgametis Kauno komendantas, taurus lietuvis, sumanus, atsakingas vadas. Dar K. Bobelis pasisakė, kad jis į šias iškilmes atsivežė ir savo sūnus, kad jie matytų, išjaustų tėvų tautines aspiracijas, – pasišvęstų žengti savo tėvo ir senelio keliu. Kalba buvo palydėta ilgu ir skardžiu ploi-mu.

Šventėje dalyvavo ir kalbas pasakė: gen. konsulė J. Daužvardienė. Ji savo kalboje šaulius pavadino kilnaus patriotizmo reprezentantais, palinkėjo ir ateityje saugoti tautinę dvasią, kaip iki šiol kad garbingai saugojo, ją puoselėjo. Sveikino, drąsino šaulius LSŠT vadas, Vl. Tamošiūnas, jis pasakė: "Milžinų kovos, didvyrių aukos žymi lietuvių tautos laisvės kovą, jie

(Nukelta į 6 psl.)

Anicetas Simutis dėkoja kardinolui Cook už pamaldas prisiminimui pavergtųjų tautų šv. Patriko katedroje New Yorke 1970 metais.

VYTAUTO D. ŠAULIŲ RINKTINĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

žadina nepalaužiamą ryžtą už tautos laisvę". Kvietė šaulius nepabūgti, nepalūžti politinių sutemų metu. Dr. Bobelis kalbėdamas pasakė, kad mūsų laisvės siekimo reikalas daug priklausė nuo mūsų vidinio susiklausymo ir tautinio sąmoningumo, drausmingumo. A. Juškevičius sveikino ramovėnų ir LB Krašto valdybos vardu, jis akcentavo: tautinio sąmoningumo, solidarumo reikšmę ir palinkėjo rinktinei i ateitį žengti tvirtai, kaip žengė stipria Lietuvos laisvės viltimi vedini. Balso atstovas — J. Jasaitis, LŠST Garbės pirmininkas — Snarskis, šaulys dr. K. Pautienis, LSS atstovas — sav. J. Tamulis, šaulių moterų — O. Mikulskienė. VD šaulių rinktinę sveikino ir paskirius šaulių kuopos, jų buvo visa dvylika, nuo Pacifiko iki Atlanto ir Kanados. Laiko taupos reikalu, jų sveikinimus perskaitė akademijos pravedėjas, pats rinktinės vadovas Vl. Išganaitis. Padaryta išimtis, leista pasveikinti žodžiu tik iš toliausiai atvykusiam K. Karužai iš Los Angeles, partizano Daumanto šaulių kuopos vadui. Jo kalba buvo trumpa. Jis pakvietė šaulius tvirtai žengti Lietuvos keliu. Na, ir visų kitų sveikintojų kalbų suvestinė tokia: VD rinktinei palinkėta neužsnūsti ant pasiektų laurų, o ant jų tik pasistiebtį ir siekti dar aukščiau ir plačiau, dar stipriau vystyti veiklą, veikti aukotis, kad greičiau priartintum Lietuvai laisvę. Sveikintojai kvietė šaulius netikėti navių politikierių teigimu, kad komunizmas evoliuciuoja, keičiasi į gerą pusę ir kad šiuo keliu ir Lietuva atgausianti laisvę. Buvo pasakyta, kad tautos laisvę yra nedaloma, nepadovanojama, o iškovojojama.

Paskaitą skaitė šios pat rinktinės, anuomet kuopos, įsteigimo pirmininkas Al. Valatkaitis. Jis pateikė kuopos įsteigimo ir veiklos santraukinę apžvalgą. Palinkėjo šauliams ištvermės ir ryžto dvasios ateities veiklai.

Akademijos metu buvo atžymėti šauliai, spaudos darbuotojai, išeitos premijos: pirmą gavo dr. K. Pautienis, antrą — K. Sragauskas, trečią — J. Kaunas. Pagerbta ir LG konsulė, J. Daužvardienė, šaulės jai įteikė gyvų gėlių puokštę.

Šventėje dalyvavo penkiolika vėliavų su palyda, tai pačių šaulių, kuopų atstovai ir prijauniančių šauliams organizacijų vėliavos: ramovėnų, savanorių ir kitų.

Meninę programą atliko patys šauliai, šaulės, jų sudaryti meno kolektyvai Ka-

rininko Juozapavičiaus šaulių kuopos trio padainavo kelias liaudies dainas, akompanavo G. Kleinaitė. Moterų oktetas, vadovaujamas muz. Gabalienės, harmoningai padainavo taip pat kelias liaudies dainas. Jaunas šaulys Rutkauskas pagrojo kelis muzikos kūrinius, akordeonu. Scenoje buvo pateikta ir staigmena: šaulio Al. Budrecko parašytas eilėrašitis Lietuvos šauliui scenoje su skambėjo daina. Muziką parašė, eilėraščiui muzikos sparnus sukūrė — padovanojo, muz. Alf. Mikulskis. Dainą padainavo moterų trio iš Clevelando: O. Mikulskienė, L. Čaplinskienė ir N. Braziliūnė.

Buvo vaišės ir šokiai.

A. Beržienė.

LŠST CENTRO VALDYBA POSĖDŽIAVO

Spalio 26 d. 5 val. LŠST Centro Valdyba Gintaro svetainėje Chicagoje turėjo posėdį. Dalyvavo 11 valdybos narių ir Daumanto šaulių kuopos pirmininkas iš Los Angeles Kazys Karuža. Posėdžiui pirmininkavo LŠST vicepirmininkas Alfa Šukys, sekretoriavo St. Butkauskas kuopos pirmininkas Juozas Lesčinskis. Posėdyje buvo padaryti valdybos narių pranešimai ir aptarta tolimesnė veikla. Kai kuriems nariams pasitraukus iš statuto peržiūrėjimo komisijos, į ją buvo pakviesti nauji nariai ir komisiją dabar sudaro: Vladas Išganaitis, Marijonas Šnapštys, Algirdas Budreckas, Alfas Valatkaitis ir Petras Petrušaitis.

Detroit

ŠAKNŲ SKULPTŪROS PARODA

Lapkričio 9 ir 10 d.d. Detroito Kultūriniam Centre įvyks skulptoriaus Prano Baltuonio šaknų skulptūros paroda.

Lapkričio 10 d. tuojau po 10:30 val. pamaldų įvyks muz. Aloyzo Jurgučio paskaita ir po jos kavutė. Įėjimas — auka \$3.00. Apmokėjus susidariusias išlaidas visas likusis pelnas bus perduotas Balfui.

Šaknų skulptūros parodą ir Aloyzo Jurgučio paskaitą rengia LŽ S-gos Detroito skyrius.

• Salomėja Grigaitienė spalio 12 d., atšventė gimimo dieną savo artimųjų tarpe.

(ag)

Tapkite knygos

'TAUTINĖS MINTIES KELIU' mecenatu ar rėmėju

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINEI SĄJUNGAI
87-80 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

- ☐ mecenatas\$100.00
☐ garbės prenumeratorius\$ 50.00
☐ prenumeratorius rėmėjas\$ 20.00

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Priedu čekį sumoje \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

Vieneri metai be Vlado Čekanausko — Chase

A.A. V. Čekanauskas

Rugsėjo 29 d. sukako vieneri metai kai Amerikos lietuviai neteko didelio patrioto, vieno ryškiausių Amerikos lietuvių veikėjo Vlado Čekanausko — Chase.

Jis mirė primirštas vienišas Saint Francis ligoninėje Hartforde ir spalio 1 d. su kukliomis apeigomis palaidotas vietos kapuose su grumsteliu žemės iš Vilniaus Gedimino kalno.

Vladas Čekanauskas-Chase buvo gimęs 1894 m., rugsėjo mėn. 4 d. Alytaus apskr. Nedzingės vls., Meškučių km. Nenorėdamas tarnauti rusų kariuomenėje, 1913 m. atvyksta į JAV Worcester, Mass. Trejus metus dirba vielų fabrike. Vakarais mokosi, lavinasi anglų kalboje, parduodinėja knygas, vietos laikraščiai renka prenumeratus. Patrauklios išvaizdos jaunuolis, greitai sudomina vietinius. Išgelbėjęs skendantį ežerė, tampa viešai amerikiečių atžymėtas. Daug įtakos turėjo jam mok. K. Blažys ir kun. J. Jakaitis.

Dirbo agentu "Accidents and Casualty", vėliau "Prudential Life Insurance". Atliekamą laiką visiškai pašvenčia lietuviškiems reikalams, dirbdamas įvairiose organizacijose. Dirba su tokiomis jaunuolėmis kaip: V. Saltėnaitė — Čarneckienė, mok. O. Vasiliauskaitė-Pakšienė, A. Jakutis, B. Mingilas, A. Janušonis. Su jais organizuoja Literatūros-Dramos draugiją "Aušrelė", rašo korespondencijas lietuvių laikraščiams.

Darbovietės siunčiamas aukštesnės pareigos i Chicago. Nuo 1925 m. apsigyvena Hartforde.

Šis, veik penkių dešimčių metų laikas Vl. Čekanausko išgyventas Hartforde, buvo vienas, ilgas lietuviškų spalvų veikimo kaspas. Visuose pozityviuose lietuviško darbo baruose jis suspėjo, ir ne tik eiliniu darbuotoju. Patirtis, neatlaidumas Tėvynės reikalams, suprantas amerikiečių būdą, sistemą, jis nesavanaudis altruistas, ne vienas atidarė akis, darydavo išpuolį. Jo

numanymas politikoje, pramatymas ateičiai, savo kraštui, šiai šaliai ir bendrai apimtimi — siekė aukštumas.

Bendradarbiauja daugumoje išeinančių liet. laikraščių, pasirašinėdamas slapyvardžiais: Sermėgius, Meškučių Vaikas, Liutavaras, V.M. Klausutis. Paruošia scenai vaizdelius "Kova už Laisvę", "Lenkų Konspiracija". Atskirai išleidžia: "Kaip reikia Vilniui vaduoti", parašo knygėlę "Bažnyčios ir Valstybės Santykiai Meksikoje".

1931 m. įsteigia Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrių Hartforde. Kartu su VVS veikėju kun. J. Ambotu steigia skyrius Conn. ir Mass. valstijose.

Čekanauskas buvo ilgametis Tėvynės Mylėtojų Draugijos darbuotojas. 1948-1950 m. šios draugijos Amerikoje pirmininkas. 1951 m. Liet. Bendruomenės Laikinojo Org. Kom. narys. Su kitais organizuoja Hartfordo apylinkę. Eilę metų tos apylinkės pirmininkas. Eina įvairias pareigas Hartfordo Liet. Klube.

Gana vėlai tapęs pensininku, vis manė dar daug ką atliksias. Paskutinieji metai buvo varginantys. Rankos liko neklusnios. Vis rečiau prisėdavo prie knygos. Nesiskundė! Nebuvo ir kam

skųstis. Tik kartą prieš palikdamas pasakė: — Matau, kad daug kam blogio esu padaręs, nes jų čia nemačiau!

Daug skausmo valandų pasiėmė su savimi tas didelis žmogus, mažai kam tai išsakęs. Tokia jau lemtis.

Feliksas Bočiūnas

JUOZAS BUBELIS VISUOMENINKAS

Dažnai Dirvoje pasirodo šio tauraus vyro straipsniai. Ypač Dirvos Nr. 68, rugsėjo mėn. 13 d., perskaitys jo labai gilių minčių straipsnį apie Lietuvių Bendruomenę, mane nustebino jo gera galvosena ir gražios mintys.

Žinau, kad J. Bubelis jau senokai gyvena Amerikoje ir, rodosi, netoli mūsų bendruomenininkų štabo. Tad tebiuos, kad iki šio laiko jis nepateko į bendruomenės vadovų eiles. Galbūt jo perdidelis kuklumas ir nuošališkumas nuo nesantaikų ir barnių. Atrodo, kad bendruomenininkams jis būtų vienas didžiausių ramsčių.

Jis yra gimęs Šiaulių apskrityje, baigęs Šiaulių gimnaziją ir tolimesnės humanitarines studijas giliną Kau ne. Jis yra studijavęs sociologinius, filosofinius, ekonominius mokslus ir yra net neblogas teologas.

Jam, matyti, prigimtis įdiegė tautos ir artimo meilę. Jis gyvena ne sau, bet savo tautos žmonėms ar artimui. Jo pagalba yra daugelis pasinaudoję.

Prasidėjus emigracijai iš Vokietijos, jis vienas pirmųjų atvyko į Kolumbiją. Po kiek laiko ir aš atvykęs į tą kraštą radau J. Bubelį bedirbantį naujai besikuriančioje bendruomenėje. Reikia pažymėti, kad Kolumbijoje isikūrimo galimybės buvo labai ribotos ir nekvalifikuoti žmonės, be gerų specialybių gyveno tikrai skurdų gyvenimą. Tais laikais jau kun. Tamošiūnas visą vadovybę turėjo savo rankose. Su juo pradžioje teko dirbti ir J. Bubeliui, tačiau jų pažiūros į naujai besikuriančius, ypač be profesijų lietuvių, labai skyrėsi. Jais pasižovė daugiau rūpintis įsteigdamas net savišalpos kasą. Tačiau kun. Tamošiūnas tokios kasos veikimą sulikvidavo. Tuomet, J. Bubelis asmeniškai atėidavo kiekvienam skurstančiam į pagalbą patarimais ir net darbu, bei pinigais, padėdamas vargstančiam lietuviui. Dėja jo nekurie prasimušę į geresnį gyvenimą. Pats J. Bubelis gyveno skurdžiai, nes ką turėjo atiduodavo savo artimui tautiečiui. Pats visada kišenėje nešiodavosi bananų ir, jei neturėdavo iš ko geriau pavalgyti, suvalgydavo bananą ir buvo sotus.

J. Bubelis, negalėdamas pritapti Medellino mieste prie kun. Tamošiūno vadovaujamos bendruomenės, vėliau persikėlė į Bogotą. Čia jis artimai bendradarbiavo su mūsų konsulu Dr. S. Siručiu. Pagaliau jis persikėlė į Ameriką ir įsikūrė Philadelphiaje. Kiek girdečiau ir čia jis toliau yra neįrašytas bendruomenininkas rūpindamasis į vargą patekusiais lietuviams.

Manau, kad tokių žmonių, koks yra J. Bubelis retai kur pasitaiko, tokie, kurie savo jėgas ir savo triušą atiduotų artimui lietuviui. Jo tautiškumas yra toks gilus ir pasiaukojimas savo tautai bei tautiečiams yra toks didelis, kokių mes retai sutinkame mūsų tarpe. Neveltui jis dažnai savo mintimis pasidalina laikraščiuose rūpimais nesklandumais tautos reikaluose ir bendruomenėje. Pas J. Bubelį nėra

NAUJOS KNYGOS

• Lietuvių kalbos žodynas, Mokyklai ir namams. Redagavo Antanas Klimas ir Stasys Barzdukas. Iliustravo Zita Sodeikienė. 200 psl. žodyno rengimą ir leidimą finansiškai parėmė Lietuvių Fondas. Išleido JAV LB švietimo Taryba. Kaina kietais viršeliais 6 dol. Gaunama šiuo adresu: A. Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

• Mano žodynas lietuvių ir anglų kalba. Richard Scarry. Lietuvių kalbai pritaikė ir išleido JAV LB švietimo Taryba. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Didelio formato, 92 psl spalvotos iliustracijos. Kaina 5 dol. Gaunama šiuo adresu: A. Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

NAUJAS ANATOLIJAUŠ KAIRIO DRAMINIS VEIKALAS

KARŪNA

Istorinė drama — poema iš Mindaugo laikų — nuo 1237 iki 1268 metų — parašyta eiliuota kalba ir susideda iš trijų savaimingų dalių.

Pirmoji dalis — Karūnos pavasaris, 3 v. legenda, vaizduoja Mindaugo kovas į karūną. Antroji dalis — Karūnos žiedai, 3 v. drama, apima krikšto, karūnacijos ir jau suvienytos valstybės problemas. Trečioji — Karūnos vaisiai, 3 v. tragedija, sprendžia Mindaugo mirties, o kartu ir Lietuvos tragediją.

Viso KARŪNOJE yra 9 veiksmų, 27 paveikslai, prologas ir epilogas, 318 puslapių, kietais viršeliais, didelio formato, meniškai iliustruota ir gražiai išleista. KARŪNA tinka vaidinti, skaityti, deklamuoti mokyklose, parengimuose, minėjimuose, graži, taisyklinga ir vaizdi kalba. Tai vertinga dovana švenčių, vardadienių, gimtadienių, mokyklos baigimo ar bet kuria kita proga savo vaikams, anūkams ar draugams, lietuviško teatro darbuotojams.

KARŪNĄ išleido knygų leidykla DIALOGAS. Kaina \$6.50 su persiuntimu. Galima gauti DRAUGE, DARBINKE, KELEIVYJE, MARGINIUOSE, VAZNELIŲ PREKYBOJE, TERROJE, įvairiuose spaudos kioskuose ir pas platintojus, arba užsisakyti tiesiai iš leidyklos tokiu adresu: Leidykla DIALOGAS, 8457 So. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.

skirtumo tarp vargšo ir turtingo. Jis vienodai visus vertina žiūrėdamas tikrai, kad jie būtų lietuviai vieningi savo tautos sūnūs.

Norėčiau jam palinkėti sėkmingos darbuotės lietuvių labui ir ypač skleistis teisingas mintis ir rasti vieningą, tikrą bendruomeninio gyvenimo kelią.

K. Klastauskas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS ŠVENČIŲ KELIONEI I ARGENTINĄ

Išskrenda š. m. gruodžio mėn. 19 dieną per New Yorką.

Bilieto kaina iš Chicagos —

14/28 dienoms \$770.00 asmeniui

28/45 dienoms \$694.90 asmeniui

PLANUOKITE SAVO ATOSTOGAS 1975 METAMS: KELIAUKITE SU LIETUVIŲ EKSKURSIJOMIS

Vasario mėn. 8 d. — EKSKURSIJA Į HÁVAJUS — 4 salos, 15 dienų kelionė \$596.00 + 10% mokesčio, asmeniui (dvigubam kambary)

Vasario mėn. 15 d. — EKSKURSIJA Į MEKSIKĄ — 7 dienų kelionė (Mexico City, Acapulco) \$339.00 + 10% mokesčio, asmeniui (dvigubam kambary)

Kovo mėn. 10 d. — EKSKURSIJA Į ŠVENTĄ ŽEMĘ IR GRAIKIJĄ, 10 dienų kelionė \$939.00 asmeniui (dvigubam kambary)

Balandžio mėn. 19 d. — ŠVENTŲ METŲ EKSKURSIJA Į ROMĄ — 11 dienų kelionė \$659.00 asmeniui (dvigubam kambary)

PRICES & AIR FARES SUBJECT TO CHANGE. RATES QUOTED BASED ON TARIFFS AND EXCHANGES IN EFFECT AUGUST 1, 1974.

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643

Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos, sudarome reikalingus iškviemtui dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus: parduodame lektuvų bilietus, parūpiname reikalingas visas.

NAUJA VALDYBA

Lietuvių Teisininkų D-jos Clevelando skyrius, kuris veikia nuo 1951 m., lapkričio 3 d. įvykusiame susirinkime išrinko naują valdybą: pirmininkas Feliksas Mackus, sekretorius Edvardas Petkevičius ir išdinininkas Jonas Mockus.

• Dr. F. Mickevičius lapkričio 1 d. išskrido į Floridą dalyvauti daktarų konvencijoj. Grįžta lapkričio 12 d.

• Šventaragio, Vyt. Alanto istorinio romano II tomo, kuris leidžiamas Vilties leidyklos, jau atspausdintas ir yra išspausdintas ir yra išspausdintas, pristatymas Clevelando lietuvių visuomenėi įvyks š. m. gruodžio 7 d., šeštadienį, Lietuvių Namų salėje. Į pristatymą atvyksta autorius rašytojas Vytautas Alantas, buvęs Lietuvos Aido vyr. redaktorius, ir rašytojas Balys Gražulis, kuris kalbės apie šį monumentalų veikalą. Pristatymą rengia ALT S-gos Clevelando skyriaus valdyba.

Visi lietuviai maloniai kviečiami į šį pristatymą atsilankyti. Įėjimas veltui.

• Daivos Matulionytės barokinis ansamblis iš Chicago atliks senovinių lietuvių melodijų ir pasaulinės barokinės muzikos koncertą Clevelando Tėvynės Garsų radijo sidabrinio jubiliejaus bankete, kuris įvyks šeštadienį, gruodžio 1, 3 val. p. p. Lietuvių namų salėje. Bankete bus pagerbti Tėvynės Garsų radijo steigėjai, talkininkai ir rėmėjai.

Bilietai į banketą jau gaunami pas T. G. vedėją ir Sidabrinio jubiliejaus komiteto narius. Bilieto kaina \$7.50.

• Pensininkų klubo susirinkimas įvyks Naujos parapijos mažoje salėje ketvirtadienį, lapkričio 7 d. 1 val. p. p. Bus dr. A. Butkaus paskaita apie širdies ligas.

• A. PETRIKONIO MENO PARODA įvyks š. m. lapkričio 16-17 d. Nauj. parap. salėje. Parodos atidarymas šeštadienį, lapkr. 16 d. 6 val. p. p.

Sekmadienį, lapkr. 17 d. paroda atidaryta nuo 11 val. ligi 9 val. vak.

Parodą ruošia Liet. Bendruomenės Ohio Apygardos valdyba.

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis pas Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

ŠEŠTADIENI, LAPKRIČIO 9 D. 7 VAL. VAK. NAUJ. PARAPIJOS SALEJE
rengiamas **VAKARAS.**

Programoje: Rašytojas ALOYZAS BARONAS skaitys savo satyrinę kūrybą. Clevelando RAMOVĖNŲ choras — daug naujų, įdomių ir skambių dainų ir ištraukų iš operų. Po to vaisės, loterija ir kitos įvairybės.

Bilietų kainos 4, 3, 2, 1 dol. Iš anksto bilietus galima užsisakyti ar įsigyti pas Apyl. valdybos narius J. ŽILIONĮ (tel. 486-5275) ar ST. ASTRUSKĄ (tel. 943-5948).

Norintieji prisidėti prie didžiojo vaišių stalo, prašomi apie tai pranešti minėtiems vald. narams ne vėliau LAPKRIČIO MĖN. 7 D.

SEKMADIENI, LAPKR. 10 D. NUO 11 IKI 6 V. P. P. NAUJ. PARAP. SALEJE
ruošiamas didelė ir įdomi MENO KŪRINIŲ, gintaro, audinių medžio ir kitokių dailės dirbinių **PARODA**

Įėjimas visiems laisvas.

Rengėjai — Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės Valdyba ir talkininkai nuoširdžiai kviečia visus lietuvius, o ypač mūsų jaunuomenę dalyvauti šeštadienio vakare ir sekmadienio parodoj.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

Vakaras-koncertas Nauj. parap. salėje šeštadienį 7 val. vak. Kasa veiks nuo 6 val. vak.

Be abejonės, šį kartą turėsime įvairią programą, kuri turės patikti visokiems nušiteikimui žmonėms. Rašytojas Al. Baronas su savo nauja humoristine kūryba, kaip jau visur pastebima, sukelia gero juoko, o kartais ir gilaus susimąstymo nuotakas.

Clevelando Ramovėnų choras, kurio pagrindinis repertuaras būna kariškai-patriotinės dainos, šiame koncerte duos gerų ir gražių 'romantinių' dainų bei ištraukų iš operų. Šio choro sastate ypatingai stiprūs pirmieji tenorai ir galingi bosai sukelia stiprų efektą, o viduriniai balsai (antrieji tenorai ir baritonai) kaip jungiamasis choro elementas, padeda sukurti gerai skambančią harmoniją. Tat šiame koncerte turėsime malonumo girdėti gražių ir gerai perduodamų dainų ir arijų. Po ra dainų solo pritariant chorui padainuos sol. Julius Kazėnas, retai sutinkamo skambumo ir stiprumo bosas. Akompanuos pianistė Gen. Karsokienė, kuri pagelbsti choro meno vadovui nelengvame choro mokymo darbe.

Vakaro metu ruošiamas loterija su keletu vertingų dovanų-laimėjimų. Dail. Rimas Laniauskas padovanojo labai gražių ir vertingą paveikslą, brangiuose ir puikiuose rėmuose. Po programos bus vaisės: gera vakarienė, veiklus atgaivos baras ir t.t.

Sekmadienį, lapkričio 10 d. Nauj. parap. salėje bus didžiulė meno paroda. Matysime gausias kolekcijas gražių paveikslų, turtingus paviljonus audinių, medžio drožinių, gintarinių papuošalų ir kitokių meninių turty. Lankytojai turės progos dalį eksponatų nusipirkti. Parodos metu kafiterijoje bus šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto paruošti pietūs. Gerų lietuviškų patiekalų, pyragų ir kavos bus iki valiai. Taigi lietuvių dienos bus tikrai maloni ir turininga visu Clevelando ir Ohio apygardos lietuvių susitikimo, nuo-

širdaus pabendravimo ir susibičiuliavimo proga. Kviečiame visus! (pk)

• Kariuomenės šventės minėjimas-balius įvyks š. m. lapkričio mėn. 23 d. 7 val. vak. Lietuvių Namų salėje. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

Meninę dalį atliks Ramovės vyrų choras. Bilieto kaina asmeniui 10 dol. Prašome iš anksto užsisakyti vietas pas A. Jonaitį 531-4608 ir P. Mainelį 692-1690. Šokiam gros Serbų orkestras.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 10 D. Šv. Kazimiero m-las pietūs Nauj. parapijoje tuoj po pamaldų.

LAPKRIČIO 9-10 D. Lietuvių Dienos, Ruošia LB Clevelando apylinkė.

LAPKRIČIO 17 D. 10:30 v. tuoj po pamaldų šv. Jurgio parapijos festivalis.

LAPKRIČIO 17 D. Šaulių informacinis susirinkimas.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Ruošia LVS Ramovė.

LAPKRIČIO 24 D. Kristaus Karaliaus šventė, Ruošia ateitininkai.

GRUODŽIO 1 D. Tėvynės Garsų radijo 25 metų sukakties banketas Lietuvių Namų salėje.

GRUODŽIO 7 D. ŠVENTARAGIO II tomo pristatymas visuomenėi, dalyvaujant rašytojams Vyt. Alantui ir Balui Gražuliui Lietuvių Namų salėje.

GRUODŽIO 8 D. Vytauto Puškoriaus piano rečitalis. Ruošia Ateities klubas Liet. Namuose.

GRUODŽIO 15 D. Spaudos atgavimo sukakties minėjimas N. parap. salėje, Ruošia LB.

GRUODŽIO 24 D. Pensininkų klubo bendros Kūčios.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų metų sutikimas Lietuvių Namuose. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

1975 M.

SAUSIO 5 D. Šv. Kazimiero m-las mokinių kalėdinis pasirodymas ir popietė su užkandžiais.

SAUSIO 18-19 D. A. Galdiko paveikslų paroda, Ruošia ateitininkai.

VASARIO 1 D. Literatūros vakaras, Rengia moksleiviai ir studentai ateitininkai.

VASARIO 8 D. Tradicinis blynų balius, Rengia Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas.

KOVO 22 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos parasinis balius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 6 D. Židiniečių madų paroda Nauj. parap. salėje.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėlės šventinis vakaras-balius.

BALANDŽIO 26 D. Čiurlionio ansamblio 35 m. sukakties koncertas.

GEGUŽES 3-4 D. Ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽES 16-18 D. Lituanistinio instituto suvažiavimas.

GEGUŽES 24-25 D. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suktuvinis seimas ir banketas.

BIRŽELIO 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų pabaigtuvių aktas N. parap. salėje.

BIRŽELIO 22 D. Pensininkų klubo Joninių gegužinė.

MACHINISTS HERE IT IS!!!

The opportunity you've been looking for! A chance to move up as your mechanical skills increase.

We are looking for machinists and operators for lathes, ball mills, milling and honing machines. A few trainee positions available.

New suburban location
55 hr. 5 day work wk.
Day-night shift openings
Many company paid benefits
See RON HELT

JLM INDUSTRIES INC.
4456 Industrial Parkway
Willoughby, Ohio 44094
"Since 1939"

An Equal Opportunity Employer (77-79)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED DIE SETTERS

1st & 2nd Shift

MUST HAVE JOB SHOP EXPERIENCE

The successful applicant will possess several years of related work experience in the above areas. A clean shop competitive wages and an excellent company benefit program await the individual selected for these positions.

Please phone or make application in person to:
Columbia Metal Stamping Division
UNITED SCREW & BOLT CORP.

11900 Harvard Avenue,
Cleveland, Ohio 44105
216-561-6400

An Equal Opportunity Employer M/F

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.

Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★
Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5 1/4 %

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6 1/2 % — 7 1/2 %

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★
DARBO VĖLANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Rašytojas Anatolijus Kairys, dėl įsipareigojimų JAV LB Kultūros Taryboje, yra jos pirmininkas, nuo lapkričio 1 pasitraukė iš LB Tarybos, kaip rinktas jos narys. Į Tarybą pakviestas sekantis kandidatas Vaclovas Kleiza.

• Edmundas Korzonas, kaip vyriausias amžiumi teisėjas, JAV LB Tarybos prezidiumo, yra paprašytas

sušaukti Garbės Teismo posėdį ir išsirinkti Garbės Teismo pirmininką.

Dabartinis Garbės Teismo sąstatas: dr. Jonas Genys, Edmundas Korzonas, dr. Algis Makaitis, dr. Tomas Remeikis, Antanas Šantaras ir Aleksantras Vakselis.

SAN FRANCISCO

• San Francisco apylinkių lietuviai kviečiami į Liet. Bendruomenės rudens balių. Gabi pianistė Raimonda Apeikytė atliks vakaro programą. Šokiams gros šveicarų orkestras. Balius bus lapkričio 23 d., 8 val. vak., Sokol Hall, San Mateo. Įėjimo ir vakarienės kaina \$5.00 asmeniui. S.F. L.B. apyl. pirmininkas yra Algis Gumauskas. Daugiau žinių apie balių galima gauti iš valdybos narių Rūtos Narakas (tel. 415-386-1990) Rūtos Laurinaitienės (tel. 415-345-8815) ir Onos Vinčašienės (tel. 408-245-2808)

• Rita ir Vytautas Saliamonai iš Saratoga, Calif. išvyko su šeima kelioms savaitėms į Ispaniją. Apsigyveno Madride, kur Vytautas turi vadovaujantį postą General Electric Bendrovėje. Saliamonai buvo veiklūs S. F. lietuvių kolonijos nariai ir čia paliko daug draugų.

• Kun. P. Manelis eilę metų rūpinasi S. F. lietuvių dvasiniais reikalais. Kiekvieno mėnesio paskutinįjį sekmadienį, 12 val. jis laiko šv. Mišias lietuvių kalba. Sekančios mišios bus lapkričio 24 d. Notre Dame College koplyčioje, Belmont mieste. Iš 101 kelio išvažiuoti Rallston Ave. (dj)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Tenoras Stefan Wicik pokalbyje su Dirvos bendradarbiu Vladu Būtenu Jaunimo Centre Čikagoje.

LFA nuotrauka

likdamas tenoro partijas, taip pat, jei laikas jam leidžia, atvyksta į lietuvių solistų koncertus bei rečitalius. Ir sausio 12 d. rečitalyje lietuviams solistui akompanuos ne kas kitas, bet mūsų žinomas jaunas muzikas Alv. Vasaitis. Kokiu būdu lietuviai susirado S. Wiciką? 1966 m. statant Traviatą prisirėkė lyrinio tenoro. St. Baras ir S. Wicik studijavo dainavimą pas tą patį profesorį, taigi abu buvo pažįstami. St. Baras ir pasiūlė Chicago Lietuvos Operos vadovybei pasikviesti S. Wiciką. Maestro A. Kučiūnas, nuvykęs į Chicago vidurmiestį, susitiko su solistu, patikrino jo balsą ir taip karjera Chicago Lietuvos Operoje jam buvo užtikrinta, kol iš pačių lietuvių tarpo išaugs naujas, gabus lyrinis tenoras. Per tą laiką S. Wicik tenoro partijas, dažnai pirmaeilės, dainavo šiųose Lietuvos Operos pastatymuose: Traviatoje (su Lili ja Sūkyte), Gražinoje, Fidelio, vėl Traviatoje, Carmen, Kaukių baliuje, o ateinantį pavasarį dainuos Meilės elek syre. Po to pirmą kartą vyks į gimtąją Lenkiją koncertams, kurie yra suplanuoti specialios profesinės agentūros.

• KOKIA solisto nuomonė apie Chicago Lietuvos Operą? Jis atsako teigiamai, net su pasididžiavimu: "Lietuvių opera nebėra mėgėjų vienetas, visi jos dalyviai igiję patyrimo ir gerai paruošti. Tokio kalibro muzikų, kaip A. Kučiūnas, Nobelio premijos vertas Vyt. Marijošius ar jaunas Alv. Vasaitis, jums pavydi kitos tautinės grupės. Taip pat tokių balsų kaip Lilijos (Šukytės), Danos (Stankaitytės), Daivos (Mongirdaitės), Ginos (Čapkauskienės), Aldonos (Stempužienės), Romos (Mastienės), Margaritos (Momkienės), Stasio (Baro, Algirdo (Brazio), Jono (Vaznelio) ir eilės kitų. (Solistas visus juos minėjo vardais, aš gi skaitytojams pridėdau skliausteliuose ir pavardes orientacijos dėlei - Vl. B.) Tie visi žmonės ne tik puikūs muzikai ar dainininkai, bet ir nuoširdūs draugai. Pirmuosiuose pastatymuose dar labai šlubavo mano lietuvių kalba. Tiek solistai, tiek ir choristai ištvėrimingai stengėsi man toje keblioje padėtyje padėti. O lietuvių publikos gausumas, jos nuoširdumas bei atvirumas mane tiesiog stebina. Lenkų masė Chicagoje yra žymiai didesnė už lietuvių. Bet lenkai čia tegali duoti tik vieną operos spektaklį su 1,000-1,200 žiūrovų. Daugiau jų niekad neatsiranda, išskyrus koncertus solistų ar chorų, atvyku-

sių iš Lenkijos. O jų pasirodymų į Chicagoje esama dažnai. Apie Chicago Lietuvos Operos laimėjimus ir aplamai apie lietuvių aš pasakoju savo tautiečiams lenkams, kai tik turiu progą. Juos pakviesiu ir į savo pirmąjį rečitalį Chicago lietuviams..."

• MŪSŲ pokalbis vyko jaukiam bei gyvybe skambančiam Jaunimo centre jo direktoriaus kambaryje. Tad ir paklausiau S. Wiciką, kaip jam patinka šis mūsų tautinės bei kultūrinės gyvybės židinys? "Esu tiesiog nustebintas jūsų Jaunimo centru. Aš čia jau lankausi nuo 1966 m. Lenkams dažnai kartoju, kodėl mes Chicagoje neturim tokio centro, kokį turi lietuviai. Tiesa, Chicago lenkai yra užsiplanavę statyti milžinišką Koperniko centrą, centrui padaryti palanai, objektas pagal samatą sieksias 10-15 milijonų dolerių. Bet dar kartą noriu pabrėžti, kad apie tai dar vis tik kalbama, o konkrečių darbų taip ir nesigirdi. Jaunimo centras mane žavi dar ir tuo, kad beveik kiekviename kambaryje yra fortepijonai, prie kurių gali repetuoti... Ir baigdamas dar noriu pasidžiaugti lietuvių reportažais, kurie, mano atveju, atrodo lankstūs, objektivūs ir draugiški..."

• MARGUČIO radijo programų vedėjas P. Petrutis spalio 30 d. vakare į Margučio raštinę buvo susikvietęs lietuvių spaudos atstovus ir išdėstė Margučio bėdas. Pirmoji bėda, kad pakeistas programų laikas. Dabar Margučio programoms girdimos 5-6 val. p.p., tuo metu, kada daugumas žmonių yra pakeliui iš darbo į namus. Nustūmusi Margučio programos į nepatogų laiką, stotis tuo pačiu smarkiai pakėlė kainą už naudojimąsi oro bangomis. Pakėlus kainą net šimtu dolerių į savaitę, Margučio metinės išlaidos padidės 5-6,000 dol.

Vienintelė seniausios radijo valandėlės Chicagoje išsilaikymo galimybė - tai pastovūs rėmėjai ir jų mėnesinės aukos, kaip kad daro Lietuviai Televizijoje. P. Petrutis per radiją paskelbė pirmąjį atsišaukimą, kviesdamas lietuvių jungtis į Margučio rėmėjus, pirmąją savaitę susilaukė penkiolikos atsakymų su aukomis. Mūsų pokalbio metu metinę rėmėjo auką atidavė ir J. Janušaitis. Tad Margučio išsilaikymo ateityje vienintelė galimybė belieka rėmėjai. Apie Margučio radijo programų reikšmę, apie labai šakotas Margučio įstaigos funkcijas pokalbisime kita progą.

STASEI BASTIENEI

į amžinybę iškeliavus, Jos mylimam vyrui PRANUI BASČIUI, seseriai AGOTAI TIŠKUVIENEI ir kitiems gimnėms reiškiamo nuoširdžia užuojautą

Dr. Vaclovas ir Emilija
Č e k a i

Mylimam sūnui

A. † A.

DONATUI ŠIAUDIKIUI

staiga Lietuvoje mirus, jo tėvui ROMUI ir poniai ONUTEI ŠIAUDIKIAMS reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Vanda ir Vaclovas
M a ž e i k a i

Mylimam sūnui

A. A.

DONATUI ŠIAUDIKIUI

okupuotoje Lietuvoje mirus, mūsų brangiam prieteliui ROMUI ŠIAUDIKIUI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime

Valerija ir Mečys Šimkai
Lelia ir Juozas Žvyniai
ir
Placida Balšaitis

A. A.

ALFONSUI ČIJUNSKUI

mirus, jo brolių JUOŽĄ ir brolienę ONĄ nuoširdžiai užjaučia

Joana ir Steponas
K e š g a i l o s

Amžinojėn Tėvynėn

A. A.

BRONIUI RAZIŪNUI

iškeliavus, mylimo Tėvelio liūdinčiai mūsų sesei ALDONAI MIŠKINIENEI, jos mamytei p. EMILIJAI MIŠKINIENEI, broliui VYTAUTUI, jų šeimoms ir artimiesiems seserišką užuojautą reiškia

Clevelando Neringos Tunto
Skautės ir Vadovės

Mirus tėveliui

A. A.

BRONIUI RAZIŪNUI,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo dukteriai psktn. ALDONAI MIŠKINIENEI, šeimai ir artimiesiems

Clevelando Neringos Tunto
Židyns

A. A.

MARCELEI PETRAITIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui PRANUI PETRAIČIUI ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Albina ir Vladas
P e t u k a u s k a i

Mielai motinai

MARCELEI PETRAITIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui PRANUI PETRAIČIUI, jo žmonai ir vaikams reiškiamo gilią užuojautą

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos
Parapijos Choras ir vargonininkė